

วรรณคดี

บัญชีเรื่อง

บทกลอนคำขวัญใน ๒๔ มิถุนายน ที่ชาติไทยพึงระลึกถึง	
... .. หม่อมราชวงศ์ สุนทรชาติ สวัสดิ์ทูล	๓
การวินิจฉัยเมืองโบราณ	
... .. สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ	๔
ร้อยกรองช่วยประกอบความรู้สึก สมัย บุราณ	๓๓
กวีสมัย ประภาพ	๓๔
สัญญาอักษรณสัตว์ นิพนธ์รัตน	๓๐
มาดกับวรรณคดี สุจิน	๓๓
แก่งามจิต ของ เปรมชัย ส. นอยุชยา	๓๒
สัมผัสในกับคำประพันธ์ มณฑล	๓๕
วิจารณ์เรื่องวิทยาศาสตร์ของคุชฌีมาดา เจ้า สตะเวทิน	๔๖
หนังสือเรื่อง Siamese Idyll 703 Prem Chaya	
... .. สมโหรา สวัสดิ์ทูล นอยุชยา	๕๐
ผลของการประกวดร้อยแก้ว	๖๒
ในทางวรรณคดี	๖๕

มิถุนายน ๒๔๗๙

==วงวรรณคดี เล่ม ๕==

วงวรรณคดีเป็นหนังสือรายเดือน ออกเดือนละ ๑ เล่ม

พระพิพัฒน์พิทยากุล เจ้าของ

หม่อมหลวงหญิงจิตติ นพวงศ์ อ.บ. บรรณาธิการ

สำนักงานตั้งอยู่ที่ "ไชยณรงค์" มุมถนนสี่สาววัยประชาธิปไตย

ติดต่อกับทางจดหมายและบอกรับที่ ๓๗๗ ซอยพญานาค ถนนเพชรบุรี พระนคร

ราคาเล่มละ ๔ บาท

บอกรับครึ่งปี ๒๔ บาท เต็มปี ๔๘ บาท

ท่านเป็นสมาชิก วงวรรณคดีแล้วหรือ ?

พิมพ์ที่โรงพิมพ์พระจันทร์ พระนคร นายสนั่น บุณยศิริพันธ์
เจ้าของ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา ๘/๖/๒๔๘๘

บุคคลสำคัญใน ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕

ที่ชาติไทยพึงระลึกถึง

หม่อมราชวงศ์ สมนชาติ สวัสดิ์กุล

พระปณิธานอันแน่วแน่ที่จะกู้ชาติไทยให้พ้นจากเงื้อมมือของข้าศึก

นอกจากคณะราษฎร ผลการของพระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เมื่อวัน ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ แล้ว ยังบุคคลสำคัญอีกคนหนึ่งซึ่งชาติไทยพึงระลึกถึง

ในฐานะที่ได้นำเอารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาสู่ประเทศไทย

โดยมีพระปณิธานอันแน่วแน่ที่จะกู้ชาติไทยให้พ้นจากเงื้อมมือของข้าศึก

บุคคลที่สำคัญยิ่งนี้คือพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก

พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พระปณิธานอันแน่วแน่ที่จะกู้ชาติไทยให้พ้นจากเงื้อมมือของข้าศึก

เมื่อพิจารณาว่ารัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่ได้ตราขึ้นโดยสภาผู้แทนราษฎร

พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้อำนาจในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก

พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้อำนาจในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก

พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้อำนาจในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก

พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้อำนาจในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก

พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้อำนาจในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก

พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้อำนาจในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก

พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้อำนาจในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก

พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้อำนาจในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก

ในวันเดียวกันนั้น พระองค์ทรงยอมลดพระราชนาจากที่ทรงมีอยู่ อย่างสมบูรณ์ ลงมาอยู่
ภายใต้รัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ นับเป็นพระมหากษัตริย์พระ
องค์แรกในการปกครองระบอบใหม่ที่ได้จัดให้ขึ้น เป็นธรรมดาอย่างหนึ่งของทุก
ประเทศที่ทำการปกครองแบบใหม่ สถาปนาใหม่ รัฐบาลใหม่ ย่อมกระทบกระทั่งกับพระ
มหากษัตริย์ผู้เคยทรงพระราชนาจากที่ทรงมีอยู่เนื่องนี้ด้วย ฉะนั้นในสมัยแรก ๆ สถาปนา
แทนราษฎรและรัฐบาลกับพระมหากษัตริย์จึงกระทบกระทั่งกันอยู่เสมอ ๆ รายงานการ
ประชุมสภาผู้แทนราษฎรในครั้งแรกนั้น ย่อมยืนยันข้อความที่กล่าวแฉกแฉดโดยชัดเจน
ประกอบด้วยความเป็นพระมหากษัตริย์และชาติสยามซึ่งเป็นสิ่งที่ทรงสูงส่ง พระองค์
จึงจำต้องลดราชบัลลังก์ การลดราชสมบัติของพระองค์ในครั้งนั้นเป็นการลดเพื่อ
ประชาธิปไตยอันแท้จริง ไม่ใช่เพื่อระบอบเผด็จการหรือระบอบใด ๆ ทั้งสิ้น นับ
เป็นการเสียสละอย่างใหญ่หลวงยากที่จะหาผู้อื่นเสียสละได้เหมือน

พระองค์ทรงได้รับการศึกษาย่างดีจากประเทศอังกฤษมาแต่ยังทรงพระเยาว์
ในวิทยาลัยอีตันอันเป็นวิทยาลัยที่โด่งดังของว่านักเรียนอันดีเยี่ยมให้แก่ลูกบุตรโดยทั่วไป
และยิ่งสำหรับคนไทยด้วยแล้วนับว่าดีว่าไม่มีคนไหนที่ได้รับการฝึกหัดอบรมจาก
วิทยาลัยอีตันเลื่องชื่อนี้ การรับการอบรมในวิทยาลัยนี้เป็นเหตุให้พระองค์ทรงรู้จัก
“ประชาธิปไตย” แบบอังกฤษอย่างดีที่ดูยากที่จะหาผู้อื่นมาเทียบเทียมได้
ในรัชกาลสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้า
อยู่หัว พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ครั้นดำรงพระยศเป็นสมเด็จพระเจ้าน้อง
ยาเธอได้ทรงปฏิบัติพระองค์ตามเยี่ยงนักประชาธิปไตยทั้งหลาย มิได้ทรงถือพระองค์
ว่าทรงดำรงพระอิสริยยศเป็นเจ้าฟ้าแต่ประการใด ประการหนึ่งโดยที่ผู้คนเคยต่อพระ
ราชชนนีมาด้วยมีความชอบเป็นอันมากยิ่ง

ด้วยเหตุที่พระองค์ทรงเป็นพระราชโอรสพระองค์น้อยของสมเด็จพระบรมมหา
 ราชเจ้า และเมื่อครั้งยังทรงเป็นสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ กรมหมื่นนันทน์
 พระเชษฐาธิราชอยู่หลายพระองค์ จึงมิได้เคยมีผู้คำนึงว่าพระองค์จะเป็นรัชทายาท
 รัชทายาทสมเด็จพระบรมมหาราชวังก็เป็นผู้ที่พระมหากษัตริย์แห่งกรุงรัตนโกสินทร์
 เองก็มิได้ทรงคิดคำนึงถึง ฉะนั้นการเป็นนักประชาธิปไตยในระบอบสมบูรณาญาสิทธิ
 ราชย์จึงมีอยู่ในพระองค์อย่างเต็มเปี่ยม ได้ได้แก่ประพาศไปทั่วทั้งทวีปยุโรปและอเม
 ริกาอย่างสม่ำเสมอเพื่อทรงศึกษาถึงความเป็นอยู่ของมนุษยชาติ และได้เตรียมพร้อมที่
 จะขึ้นเป็นพระราชในระบอบการปกครองอันสมบูรณ์พร้อมด้วยไฟ

เมื่อสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราชสวรรคต และโดยเหตุที่สมเด็จพระเชษฐา
 ธิราชหลายพระองค์ก็ทรงตกตาม ๆ กันไปก่อนนั้น ราชภาระอันหนักก็จะหลั่งลงมา
 จงใจของตกอยู่กับพระองค์ทรงมีเดชาเตรียมการมาก่อนแล้ว

ดังกล่าวแล้วว่า พระองค์ทรงได้รับการอบรมในทางลัทธิประชาธิปไตยแบบ
 อังกฤษมาตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ ด้วยเหตุฉะนั้นราชภาระนี้ที่พระองค์ปฏิบัติในชั้นต้น
 เมื่อทรงรับราชสมบัติจึงเป็นไปในทำนองประชาธิปไตยอย่างเด่นชัด หากแต่ยังมีทรง
 สามารถกระทำให้เป็นประชาธิปไตยโดยรูปได้เท่านั้น เพราะระบอบเดิมเป็นระบอบ
 สมบูรณาญาสิทธิราชย์ซึ่งถวายพระราชอำนาจได้อย่างเต็มเปี่ยม พระองค์หาได้ทรง
 ใช้พระราชอำนาจที่ทรงได้รับมอบไว้เต็มที่แก่สมเด็จพระมหากษัตริย์ราชในระบอบสม
 บูรณาญาสิทธิราชย์ทั้งหลายไม่ กลับทรงมอบพระราชอำนาจแบ่งส่วนนั้นส่วนไปให้
 อภิรัฐมนตรีสภา และองคมนตรีสภา เพื่อฟังความคิดเห็นของคนหมู่มาก เป็นการ
 ลดพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์อันสูงส่งลงมา
 สู่ระบอบประชาธิปไตยด้วยพระองค์เอง ราชภาระนี้ก็เกิดขึ้นแรกในรัชสมัยของพระองค์
 ย่อมชัดว่าพระองค์มีพระราชประสงค์ที่จะส่งเสริมวิวัฒนาการปกครองระบอบใหม่อยู่แล้ว

พระองค์ทรงพระเมตตาโดยเสด็จพระทัยพระราชทานแก่บุคคลชั้น มั่น ถมือง
ของประเทศให้ดัดเนินการปกครองตามระบอบใหม่ทรงเห็นดีเห็นชอบด้วย หากแต่
ประสพอุปสรรคบางประการจึงยังมิสามารถจะดัดเนินงานที่เป็น ทำนองพลิกหน้ามือเป็น
หลังมือได้ โดยฉิบพินาศทันทันทนั้น เพราะพระองค์ทรงเห็นการที่ทอดทิ้ง เกรงจะ
เป็นผลร้ายแก่ชนแก่ประเทศที่จะคงทรงสมบัติอยู่อย่างเดิมเปี่ยมแต่พระองค์เดียว ทรง
เห็นความจำเป็นในงานด้านการศึกษา ทรงพยายามที่จะให้การศึกษาแก่ราษฎรอย่าง
เต็มที่จะได้เปลี่ยนวิธีการศึกษาตามแบบที่ปรับปรุงให้เหมาะแก่ระดับของคนไทยในครั้ง
นั้น แกะไขการศึกษาขั้นประถม มัธยม และอุดมศึกษาใหม่ ดำริขั้นนี้ประจักษ์ให้ความ
รู้ให้เหมาะแก่วัยของเด็ก ชั้นมัธยมให้เหมาะแก่การที่จะไปปฏิบัติงานและเข้ามหาวิทยาลัย
ด้วยทั้งในเขตชนบทประเทศได้โดยมีคองเสียเวลา และชั้นอุดมก็ได้อาศัยกิจการ ให้กว้าง
ขวางยิ่งขึ้นเพื่ออบรมให้เกิด "มั่น ถมือง" ของประเทศขึ้นเอง ทรงเห็นความสำคัญ
ในทางการศึกษา เพราะการปกครองระบอบใหม่นี้จะดำรงคงทน มีความวัฒนาถาวร
อยู่ได้ก็ด้วยการศึกษาของราษฎร หากราษฎรไร้การศึกษาแล้วก็อาจพาชาติบ้านเมือง
ไปสู่หายนะได้ ทรงเกรงถึงเหตุนี้จึงทรงเจ้าพระยาแสน โดยเฉพาะในด้านการ
ศึกษานี้ ได้ทรงช่วยเหลือชาติด้วยการส่งพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ส่งเสริมให้เจริญ รุ่งเรือง
ด้วยขอเนกราษฎร อาทิตยเสนาบดีสถานที่ในศิริราชพยาบาลซึ่งในเวลานั้นเป็นสวนหนึ่งของ
ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทรงช่วยเหลือเงินเพิ่มเติมให้ศาสตราจารย์บางตำแหน่ง
ใหม่มหาวิทยาลัยนั้น ทรงสร้างตึกเรียนที่ได้ชื่อว่า ตึกอสิรมงกุฎ ในโรงเรียนอัสสัมชัญ
ทรงออกเงินทุนตั้งโรงเรียนให้รัฐบาลได้ส่งนักเรียนไปศึกษาวิชาต่างประเทศเพิ่มขึ้นอีกคน
หนึ่งเป็นทุน มอบให้ทรงพระราชนิพนธ์อยู่หนึ่งคนก็ยังเรื่องงบประมาณการศึกษาของ
รัฐบาลไม่พอเพียง หากแต่เสด็จเป็นเจ้าอัครกตเวทีโลก ทรงขออยู่ว่าเมื่อใดบ้าน
เมืองผู้มั่งคั่งใคร่จะเพิ่มงบประมาณให้มากขึ้นอีกมาก นอกจากรู้ในด้านการศึกษาแล้ว

“ดังคนใดมีถรณ์นิยมของคนอันดีก็มักแต่หวังไว้ดียอมทำให้ฐานะ
 ของตัวคนนั้นแข็งแรงและแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น การที่คนใดจะปฏิบัติประการใด ๆ ก็ดี หาก
 เป็นไปในทางที่ระบกกของธรรมเนียมแห่งสังคมของคนแล้ว ย่อมเป็นกำลังสำคัญที่จะ
 ยึดอายุให้แก่การยวธรรมแห่งสังคมนั้น ... ธรรมเนียมคงความทนทานใหญ่กว่าคน
 ใดเป็นนิกหนาที่จะดำรงตนไว้ ฉะนั้นหากการดำรงธรรมเนียมเหล่านี้จะเป็นเหตุให้หมด
 เปิดของไปสักเพียงไร ก็ต้องยอมอดละให้จงได้”

ต้นฉบับใน

เรื่องคนใดมีถรณ์นิยมของคนอันดีก็มักแต่หวังไว้ดียอมทำให้ฐานะ
 ของตัวคนนั้นแข็งแรงและแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น การที่คนใดจะปฏิบัติประการใด ๆ ก็ดี หาก
 เป็นไปในทางที่ระบกกของธรรมเนียมแห่งสังคมของคนแล้ว ย่อมเป็นกำลังสำคัญที่จะ
 ยึดอายุให้แก่การยวธรรมแห่งสังคมนั้น ... ธรรมเนียมคงความทนทานใหญ่กว่าคน
 ใดเป็นนิกหนาที่จะดำรงตนไว้ ฉะนั้นหากการดำรงธรรมเนียมเหล่านี้จะเป็นเหตุให้หมด
 เปิดของไปสักเพียงไร ก็ต้องยอมอดละให้จงได้”

บาลีพื้น “คาโบแลกซ์” สแล้วพื้นชาวสะอาด

ใช้ “คาโบแลกซ์” ทุก ๆ เข้า พื้นของท่านจะเป็นเงางาม

คาโบแลกซ์ ของ พวงเล็ก

มีจำหน่ายที่ร้าน

“อรวิณท์”

ถนนเฟื่องนคร กรุงเทพฯ

เรื่องคนใดมีถรณ์นิยมของคนอันดีก็มักแต่หวังไว้ดียอมทำให้ฐานะ
 ของตัวคนนั้นแข็งแรงและแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น การที่คนใดจะปฏิบัติประการใด ๆ ก็ดี หาก
 เป็นไปในทางที่ระบกกของธรรมเนียมแห่งสังคมของคนแล้ว ย่อมเป็นกำลังสำคัญที่จะ
 ยึดอายุให้แก่การยวธรรมแห่งสังคมนั้น ... ธรรมเนียมคงความทนทานใหญ่กว่าคน
 ใดเป็นนิกหนาที่จะดำรงตนไว้ ฉะนั้นหากการดำรงธรรมเนียมเหล่านี้จะเป็นเหตุให้หมด
 เปิดของไปสักเพียงไร ก็ต้องยอมอดละให้จงได้”

การวินิจฉัยเมืองโบราณ

ของ

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

(จากบันทึกที่รับสั่งสมเด็จพระเจ้า กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ประทานหม่อมราชวงศ์ สุนนชาติ สวัสดิกุล)

บันทึกที่รับสั่งนี้ มีเรื่องสั้น ๆ รวมประมาณ ๕๐ เรื่อง การวินิจฉัยเมืองโบราณเป็นเรื่องหนึ่งที่มีอยู่ในบันทึก เหตุที่จะเกิดบันทึกที่รับสั่งนี้ก็เพราะหลังจากเสด็จกลับจากปิ่น ประทานโอภาสให้หม่อมราชวงศ์ สุนนชาติ สวัสดิกุล เข้าเฝ้าซักถามปัญหาเกี่ยวกับโบราณคดีและวรรณคดีของไทย ณ วังวรดิศ ในระหว่างเวลา ๑๖.๐๐ น. ถึง ๑๘.๐๐ น. ทุกวัน ปัญหาส่วนมากทรงตอบทันทีทันควัน บันทึกไว้แล้วอ่านถวายเป็นวันรุ่งขึ้น เป็นเรื่องน่าสนใจอ่านทั้งสิ้น - บรรณาธิการ

เหตุที่จะเกิดปัญหาเรื่องนี้ เนื่องมาจากพระภิกษุองค์หนึ่งมาจากไชยา ทูลถามถึงวิธีการที่จะวินิจฉัยเมืองโบราณว่าควรจะต้องประกอบหลักฐานอย่างไร ทรงให้เหตุผลตามทูลตอบทุกข้อ

การวินิจฉัยเมืองโบราณนั้นมหตถกฤษฎะดลอยู่บ้าง และหัดกันมักแน่นอนเสมอ ข้อสำคัญนั้นคือยดภูมิประเทศเป็นหลัก เมืองเป็นที่อยู่ของมนุษย์ ป่าไม่ใช่เมือง หรือหมู่บ้านเพียง ๓-๔ ดับหลังคาเรือนก็ไม่ใช่เมือง

ท่อนจะสร้างเมืองได้นั้นมหตถกฤษฎะดลอย่าง ถ้าขาดอย่างหนึ่งเป็นเมืองไม่ได้ หรือได้ก็ไม่ใช่เมืองใหญ่เมืองเจริญ ประการที่ ๑ ก็คือ ที่ทำกิน ประการที่ ๒ คือ ถ้าผู้นำสำหรับอาศัยไปมาและอาบกิน ไข้เพราะปลุกหาปลา ไปที่ไหนพบเมืองพึงพิจารณาด้วยหลักสองประการนี้ไว้ เท่าที่ได้เห็นมามีเมืองที่ไม่มีมหตถ เช่นว่าอยู่ดงเมืองใน เมืองไทยนั้นคือเมืองเด่น เห็นอู่แก่งเขียงใหม่กับทบ้านระแหงคือเมืองตากเคยจน ที่ไร่นาไม่มี มีเจดีย์ มีวัดใหญ่ ๆ พระพุทธรูปก็มีมาก ทำให้เกิดสงสัย เพราะที่มนุษย์อยู่ไม่มีเท่าไร ที่ทำนาก็ไม่มีทำมาสร้างขึ้น พิเคราะห์ดูอยู่นานจึงจับได้ คือระหว่ง

เมืองตากกับเมืองเชียงใหม่ใหม่เทือกเขาเทือกใหญ่ ดุหม่อนจะเรียกว่าเขาแก่ง
 เชียงใหม่ จะยกทัพจากเหนือมาโคกคองขามเขาน หรือจะยกโคกคองคองขามเขา
 เทือกน จะชนกขาม จะตงกขาม วัดใหญ่ทั้งสองหมื่นเป็นอันเสร็จสิ้น ถ้าพระเจ้า
 เชียงใหม่ยกทัพลงมาทำการรบโคกคองขามวัดใหญ่โคกคองขามโคกคองขามโคกคองขาม
 ทำนองจะตงกขามจะตงกขาม ฝ้ายไทยก็เช่นเดียวกัน เมื่อชนะศึกก็ลงมาสร้างวัด
 เมืองระแหงเมืองจระกบ สร้างกันตามทางเดินจะชนจะตงกัน วัดเหล่านี้มกระ
 ชนหลวงตงกขามที่ไปโคกคองขามจะไปค้นหาวัดที่ชนหลวงตากมาเลี้ยงระแหงแก้ว
 วัดคองขามเป็นวัดหลวง ท่านถ่มภาควัดคองขามแถบนั้นมาก ที่เขาคองแก้วขวางโคกคองขาม
 มวัดพระนเรศวร วัดพระนารายณ์ วัดคองขามวัดพระยาราชกม
 พุดตงเมืองไชยา เมืองไชยาเป็นเมืองใหญ่มาก ใหญ่ลดาเมืองไหน ๆ ใน
 เหมอมะลาย เพราะมีแม่น้ำหลวงไหลมาออกถนนลัดความดวแม่น้ำวนชนไปโคกคองขาม
 มีทางข้ามไปลงทางแม่น้ำคองขามได้สบาย ทางซ้ายเป็นทางพวกชนเคยตงมกระ
 พิจารณาเมืองไชยาเทียบเมืองนครแก้ว จะเห็นได้ว่าเมืองนครแก้วทรายยาวอันเคย
 เป็นหาดทรายแก้ว ทางตะวันออกเป็นชายเพื่อยจนจระกบ ทางตะวันตกเป็นท่ง
 แม่น้ำเป็นแม่น้ำน้อย ททางนี้เพียงแต่พ้อม ฉะนั้นจะเป็นเมืองใหญ่ไม่ได้ ด้วยเหตุ
 นกคองขามจึงได้โดยยศสาโบราณคคองขามเมืองนครนไม่มอะไรนอกจากพระมหาธาตุ ซึ่ง
 เป็นของภายหลัง คคองขามเมืองนครศรีธรรมราชก็ประปนกับตำนานแขกมกเดิมที่ พัด
 แยกเอาพงศาวดารลงมาแต่งให้กลมเชอไต่ยาก พระมหาธาตุที่เมืองนครศรีธรรม
 ราชมนมกาหนดแน่นอนคนใด ถิ่นที่ไชยานมมาก มกทากน มีถ่านใหญ่ พระ
 มหาธาตุกม วัดแก้วกม วัดเวียงกม ได้เคยกันค้อมมาจนชุมพร ทอระ ๑๐๐ ไม่
 พบเมืองเก่า เมืองเก่าคองขามเมืองไชยาเพียงเมืองเดียว เมืองโบราณเดิมในเหม
 มะลายเห็นจะอยู่ที่ไชยาไม่มที่สงสัย ถิ่นเมืองนครนตงขามเป็นเมืองท่งมัยที่ไชยา

เจริญเป็นของแท้ ที่พระมหาชาติเมืองนครนั้นมหาชาติภายในอีกองค์หนึ่ง เข้าใจ
ว่าคงจะเป็นมณฑปองค์เดิมอย่างพระชาติไชยาแต่เล็กกว่า พวกตั้งถ้ำมาตั้งเมืองนคร
ทำขึ้นไว้ พอจะจับศักราชได้ พวกที่มาตั้งไชยาเป็นพวกมหายาน พวกที่มาจาก
อินเดียมาตั้งอาณาจักรศรีวิชัยนั้นเรียกว่าพวกใต้เถรวาท พวกนี้แต่เข้ามาในแหลม
มลายู ก็ยึดถือคำสอนฝ่ายมหายาน เพราะฉะนั้นจึงไปพบรูปพระโพธิสัตว์ที่ไชยา
เห็นอشمพรชนมาไม่พบอะไรที่เก่า ที่ไชยามีมากจะทั้งตามป่าตามเขาก็งมี พระพุทธรูป
คำสอนที่เราถืออยู่เดี๋ยวนี้มาอยู่ที่ไชยาที่อื่น แต่เป็นแบบมหายาน

มีเรื่องราวประกอบทางด้านเขมรว่า พวกมาตั้งไชยารับมาแต่คำสอนมหายาน
ว่าพวกนั้นมาครองเมืองลพบุรี แล้ววงศ์เองได้โดยไปถึงเมืองเขมร ไปถามม.
ปามังคิเอร์นักปราชญ์ฝรั่งเศสว่า มหายานไปเขมรทางทะเล หันยานไปจากเมืองไทย
จริงไหม แก้วว่ามาจากเมืองไทยทั้งนั้น คำสอนพราหมณ์ไปเขมรทางทะเล ที่ไชยา
จารึกทองหมดคงอยู่ที่นี่ แต่ที่หมู่ไปพบจารึกที่เมืองนครนั้นคงเป็นเพราะเหตุใดเหตุหนึ่ง
นครเจริญขึ้น อานาจทั้งหมดไปตกแก่พวกตั้งถ้ำ อาจเก็บข่าวของจากทางไชยาไป
เพราะฉะนั้นจารึกจะพบที่ไหนไม่สำคัญ มีเหตุถึงเกิดว่าถ้าจารึกเป็นขอมประติรูป
เขากบของที่เหลือได้ พงศาวดารอยู่ที่นี่แน่ ถ้าเป็นอย่างอื่นไม่เที่ยง จะอยู่ที่ไหนก็ได้

พระพุทธรูปหอยพระบาทวัดหน้าพรหมกรงเก่า พระยาไชยวิชิตว่ามาจาก
ลังกา มองดูก็เห็นโคตมททหินทบเรณแก้วหอบเป็นนาค พระพุทธรูปเส้นเหมือนของ
เขมรเขมร

พระพุทธรูปหอยพระบาทวัดหน้าพรหมกรงเก่า พระยาไชยวิชิตว่ามาจาก
ลังกา มองดูก็เห็นโคตมททหินทบเรณแก้วหอบเป็นนาค พระพุทธรูปเส้นเหมือนของ
เขมรเขมร

นคร เมืองนครนั้นมาจากอินเดียของมาชนทเมืองตรง แต่ยังคงเดินทางไปอีกไกล
จึงจะถึง

ในสมัยที่เมืองไชยาเจริญขึ้น เจ้าใจว่าท้าวบ้านคอนคงตั้ง เรือทะเลที่มา
ค้าขายจากเมืองจีนเอาเจ้าไปจ่อรับสินค้าได้ใกล้ฝั่ง เมืองไชยาจึงเป็นเมืองท่ารับส่ง
สินค้า ค้าขายในระหว่างเมืองจีนกับอินเดียแห่งหนึ่งจึงเจริญมาก และความเจริญของ
เมืองไชยาอาจจะเสื่อมลงเพราะเหตุว่าท้าวบ้านคอนตนเขินจนก็เป็นได้

อันการขนสินค้าดังข้ามแหลมมะลายู เช่นว่าน ยังมีมาจนรัชกาลสมเด็จพระ
นารายณ์มหาจักรพรรดิกรุงศรีอยุธยา สินค้ามาจากยุโรปหรืออินเดีย เขามาชนทเมือง
มะริด ขนลงเรือดำเลียงขนทางแม่น้ำตะนาวศรีจนถึงด่านทางน้ำแล้วขนทางบกทางด่าน
ดังขร ข้ามมาทเกาะหลักแล้วขนมาทกรุงศรีอยุธยา ถ้าเป็นเรือความกลฉนวน ขนทาง
บกมาลงเรือทเมืองเพชรบุรี มีตัวอย่างความซัดซิงของการเดินเรือข้ามแหลมมะลายู
เมื่อรัชกาลพระเจ้าอภัยบรมโกศ พระเจ้าแผ่นดินลังกาให้ราชทูตเข้ามาขอพระสังฆ
ไทยออกไปอุปสมบทชาวลังกา ทศมวคัยเรือใบของฮอลันดาถึงปลายแหลมมะลายู
พลาดมรสุมไปหมอยหนึ่ง คงรออยู่บหนึ่งจึงให้ทศมาโคก

ทางท้าวอินเดียเขามาตั้งบ้านเมืองแถวสวนฉนวนธรรมในเมืองไทยหนึ่ง
มทวงช้างเหินอีกทางหนึ่ง จากอินเดียมาชนทปากน้ำด่านฉนวนเป็นทตมเมืองนาร
คณและคณอินทรี พระเจ้าแผ่นดินลังกาให้ราชทูตเข้ามาทศมาโคก
ดาเถิงหรือมรสุมแห่งทกวน เห็นขามภุขามบทเข้ามาทศมาโคกทางด่านพระเจดีย์สามองค์
ลงเรือทดำนานาไทร โยคลงมาทางเมืองกาญจนบุรี เขาด่านแยกทศมาโคก มายังเมือง
หลวงอยู่ทศพระ ปฐมเจดีย์อินเป็นเมืองเก่ากว่าและต่ำกว่าเมืองไหน ๆ หมกทชาว
อินเดียมาตั้งในประเทศนั้น

มีคณคณอินทรีไปมีคณคณอินทรีและคณคณอินทรีและคณคณอินทรีและคณคณอินทรี
และคณคณอินทรีและคณคณอินทรีและคณคณอินทรีและคณคณอินทรีและคณคณอินทรี

ความรู้รักของคนเรานั้น เป็นสิ่งที่หาไม่ได้ด้วย รูป กลิ่น รส และ กาย
 ต้มผัด แต่เราใช้ภาษาบอกความรู้รักกันได้ ในภาษาใช้ได้ยังเป็นตัวแทน เมื่อ
 การดนตรีเจริญจนเราใช้ดนตรีระบายความรู้รักได้บ้าง แต่ภาษาก็ยังเป็นสิ่งที่ทักต้อง
 ดำหรับระบายความรู้รัก

ภาษามีสองอย่าง คือ ร้อยแก้วกับร้อยกรอง ร้อยแก้วจะเกิดก่อนเกิดร้อย
 กรอง เพราะพูดกันได้ง่าย แต่เราจึงเกิดคำเราใช้กันคือความรู้รัก เพราะความรู้รัก
 จะใช้ภาษาร้อยแก้วก็ยากก็ออกเสียงให้สูง ๆ ต่ำ ๆ เป็นดนตรีในตัวเอง ทางร้อยกรอง
 คือร้อยกรองก็ยากกว่าร้อยแก้ว เพราะร้อยกรองเป็นความรู้รักที่จริง ๆ ราวกับ
 ปรากฏความรู้สึก และสิ่งไม่จำเป็นของพูดกัน คำ ดนตรีและร้อยกรองเป็นสิ่งที่
 หนึ่งต้องารวมชาติของมนุษย์ เกิดมาพร้อมกันมนุษย์เกิดมาถูกจัดแบ่งถึงให้ซับซ้อน
 ในภายหลัง เราอาจระบายความรู้รักได้โดยความรู้ร้อยแก้วแต่เป็นเพียงความรู้
 ในสมัยนั้นเท่านั้น ทั้งในสมัยโบราณและสมัยปัจจุบันเรายังใช้ร้อยกรองระบาย
 ความรู้รัก ดังนั้นปัญหาคือความรู้ร้อยกรองที่ความรู้รักประกอบคำความรู้รักของเราได้
 อย่างไร

เมื่อพูดถึงร้อยกรอง เราหมายถึงความรู้รักที่ร้อยกรองที่กลั่นกรองแล้ว ไม่ใช่ร้อย
 กรองของพูดกันง่ายๆ ว่า "กวน" พูดกันง่าย ๆ ร้อยกรองได้ แต่กวนเท่านั้นได้
 ไพเราะและกินใจ กวนเท่านั้นที่ความรู้รักที่พูดกันพอจะรู้กันได้ คำที่รวมตัวกัน
 ความรู้รักที่กลั่นกรองเหมือนกัน โดยที่ได้รับความระรื่นใจอย่างแรง แต่เราระบายความรู้
 รักที่ออกเป็นภาษาไม่ได้ ผู้ที่ไม่เคยได้รับความระรื่นใจอย่างแรงจาก "กวน" คือ
 บุตรร้อยกรองของกวี ผู้ที่ได้รับความรู้รักที่กลั่นกรองนั้น ผู้ที่ฟังเพียงภาษาเดียวจาก
 "เรียน" ความรู้รักที่ออกจากรากภาษาไพเราะไพเราะของความรู้รักได้ "เรียน"
 ชาติญาณ "เอาใจเขามาใส่ใจเรา" หรือจะออกกวีก็ออกง่าย ๆ ทำให้มนุษย์นิยมอ่าน

ฉะนั้นก็เป็นความจริงที่เราตามารอหาร้อยกรองมาช่วยชูความรู้ดีของเรา
ไม่ว่าในคำใด — ให้รู้แรงขึ้นได้ แต่คนข้าพเจ้าจะหาร้อยกรองอะไรมาบรรยาย
ความรู้ดีกระตือรือร้นของทั้งปวงมาส่งมอบกันกับอักษรศาสตร์ในเรื่องที่ท่าน ย่อมเห็นชัด
กว่าข้าพเจ้าได้เล่า ข้าพเจ้าไม่รู้วรรณคดี พอที่จะหาร้อยกรองมาบรรยายความรู้ดี
เช่นนั้นได้ เพราะข้าพเจ้าถนัดแต่ทางเร่ ๆ หิน ๆ จึงคิดแต่งร้อยกรองเองเองตามความ
รู้ดีกว่า

ดอสดงขรราชให้ อานคมภร

ดอจระเขดวก วายนา

บงอาคเนศวร เรืองกาพย์ กัดอนเฮย

ทวดงนยาภดา เหตุควยเป็นเหตุ

“วรรณคดี” ออกทุกเดือน

เชิญอ่านวรรณคดี

กวีสมบัติ

ประภาพ

เมื่อพูดถึงกวี เราท่านก็เคยนึกถึงกวีต่าง ๆ นานา เกือบด้วยศอกกวี เป็นคน
 ว่า กวีนั้นเป็นคนอย่างไร มีลักษณะหน้าตาแตกต่างกับคนธรรมดาสามัญอย่างไร
 ความนึกคิดจิตใจเป็นไฉน กวีโดยมากมีอาการเคลิ้ม ผัน ตรึงตรอง อ่อนโยน
 รักด้วยรักงาม แต่งด้วยงามประณีต แดงรูปทรงงามล้ำ เหมือนอย่างพระบาท
 ลัมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, มหาวรรณพินทรนาถสุนทร หรือ; หรือว่ารูปร่าง
 หน้าตาขรือ อาจพริ้ม โด่ปากประโดมใจเพริศพร่ง เหมือนดังเจ้าฟ้าธรรมมา-
 ชิบเศียร, มหาควาจิทัศ, โกลดลัมมิ; หรือว่ามีความคิดจิตใจรุนแรง ทำ
 ทาย เขาะเขี่ย แต่แบบคายเหมือนกรมหมันพิทยางกรณ, สิวฟัก, ไบรอน; หรือ
 ว่าเป็นคนมีเมื่อยอยู่ด้วยสุรานารีและเพื่อนฝูงไม่เว้นวาย เช่น ท่านสุนทรภู่, โอมาร์คัย-
 ยัม, หรือ โรเบิร์ต เบ็นส์. ลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้เป็นลักษณะที่พบเห็นในตัวกวี แต่
 ก็ใช้ว่าใครมีลักษณะเช่นนี้จะไปทุกคนก็หาไม่ ถ้าเช่นนั้นอะไรเป็นสามัญ
 ลักษณะของกวี?

คิดที่เราถนัดกันมากว่า กวีมีลักษณะหนึ่งซึ่งเด่นชัดเป็นเขาและเจ้าชู้ นัก
 เพราะมีท่านสุนทรภู่กวีเอกของเราเป็นตัวอย่าง ถ้าท่านว่าท่านดื่มพอเหมาะ ๆ แล้ว
 สามารถบอกหนังสือแก่คนสองคนพร้อมกันได้ และเรื่องเจ้าชู้นั้น ก็มีตัวอย่างที่ทราบ
 กันดีทั้งท่านศรีปราชญ์และสุนทรภู่ ท่านผู้หนึ่งซึ่งเป็นนักเขียนมีชื่อเสียงแต่คงความเห็น
 ว่า การเป็นกวีนั้นเรื่องเขาไม่สำคัญ แต่เจ้าชู้เป็นลักษณะที่จำเป็น เป็นข้อน่าคิด
 ว่าทำไมเจ้าชู้จึงเป็นลักษณะจำเป็น? คำ "เจ้าชู้" ปทานุกรมแปลว่า "ผู้ใฝ่ในการ

ผู้ใด? เรื่องการรู้ตัวอกัมเหตุเนื่องมาจากจิตตองใจในรูป, รส, กลิ่น, เสียง, สัมผัส
 คนเจ้าชู้คือคนที่อยู่ใน รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส ซึ่งรวมเรียกว่ากามารมณ์ ฉะนั้น
 กล่าวอีกนัยหนึ่ง คนเจ้าชู้ ก็คือ คนที่มีจิตตองใจมุ่งอยู่ในกามารมณ์ และกามารมณ์
 หรือมิใช่ที่เป็นรากฐานของศีลปะ? ถ้าขาดความยินดียินร้ายใน รูป เสียง กลิ่น รส
 สัมผัส จะมีความรู้สึกอะไรได้เป็นเครื่องปรุงรสถึงจนพบให้เกิดขึ้น? กายกตชนกคง
 ค่อยลงไปจากโลกนี้ เมื่อเช่นนั้น มติที่ว่ากตชนกมีลักษณะนิสัยดีเจ้าชู้ จึงมีความจริง
 เป็นเหตุผลหนุนอยู่อย่างถูกต้อง ความเจ้าชู้นั้นอาจไม่แสดงออกทางกายก็ได้ แต่
 อาจเป็นไปในทางจิตตองใจคือทางความคิดคำนึงซึ่งก่อระบายนอกทางวาจาเป็นถ้อยคำร้าย
 กรองอันไพเราะ และมักปรากฏว่ากตเป็นเจ้าชู้ โดยทางวาจาใจมากกว่าทางกาย ส่วน
 ทอชเมานะไม่ใช่เหตุกตชนก แต่ถ้าเป็น "มอเม" ก็เป็นอันดีสอดคล้องต้องกันได้
 เพราะผู้ทอเมาก็คือผู้ที่มีความรู้สึกแรงกล้า (Intensity of feeling) ไปในความคิด
 ตองใจอย่างใดอย่างหนึ่ง กตก็คือนักทอเมานะในรูปของกายกตชนก ดังท่านสุนทรภู่
 เขายกอยู่ในลักษณะ "ทอเมานะเมวระกตชนก" (ทอเมานะเมวระกตชนก) ในพจนานุกรมฉบับกรมศิลปากร
 นักเขียนและนักวิจารณ์ชาวอังกฤษกล่าวไว้ในบางแห่งตรงรยกันว่ากต
 นั้นคือผู้ที่มีความคิดฝัน ความรู้สึก แรงกล้า ลุ่มลึก ชื่นชอบละเอียด และเร่พลันทอชเมานะ
 ขรรณกต มีด้ายตัวพริ้วลุ่มแสงเห็นดังด้ามญเป็นนอด้มญกตชนกทางทอชเมานะ ทง
 ด้ามารกตชนกทอดความคิดฝันและความรู้สึกนั้นๆ ออกมาให้ผู้อื่นรู้สึกพร้อมด้วย
 ถ้อยคำที่ดัดดัดด้วย จินตภาพ ไพเราะ และเมานะหนักตรงใจในเหตุกต ผู้ที่มีความคิดฝัน
 และความรู้สึกลุ่มลุ่มเหมือนอย่างกต แต่ไม่ด้ามารกตแพ้วความรู้สึกของตนแก่ผู้อื่น
 เพราะขาดคุณสมบัติในการถ่ายทอด ผู้หนึ่งเป็นกตไม่ได้โดยเอง และผู้ทอชเมานะ
 คำด้ากตจะดัดดัดด้วยไพเราะ แต่ขาดความคิดคำนึงและความรู้สึกจนดกซึ่งเป็นเครื่อง
 ปรุงรสของความ ผู้หนึ่งก็ยังไม่ถึงขนาด ยังผู้ที่มีความรู้สึกดกซึ้ง อาจด้ามารกตชนก

ได้ แต่ความรู้ในทางภาษาไม่พอก็เป็นก้อยังไม่ได้ เหมือนนายช่างทาสีเครืองมือ
เขียน ก็ต้องจุนใจเขียนไม่ได้ฉะนั้น เพราะเหตุนี้ผู้ที่จะเป็นกวี ได้ จึงต้องประกอบ
ด้วยคุณสมบัติครบองค์สามดังกล่าวมาแล้วข้างต้น

ความคิดในเรื่องลักษณะและคุณสมบัติของกวีมีนานาประการ ความคิด
เช่นนี้ใช้จะเพ่งมโนในสมัยไหนก็ได้ พบปะเข้ามาแล้วก็ได้ผู้คิดและคิดอย่างละเอียด
ประณีต ถึงกับเป็นแบบฉบับศึกษาของคนชั้นหลังอยู่จนบัดนี้ ท่านผู้เป็นมหา กวีชาว
ตะวันออกชื่อว่า "ราชเชษฐ" มีอายุอยู่ในปลายศตวรรษที่ ๘ แห่งคริสต์กาล เป็นผู้แต่ง
กาพย์บทละครเช่นเขียนในภาษาปรากฤตชื่อ "กัปฐมัญชร" และในภาคสันสกฤตได้
เขียนเรื่อง "หัตถการวิจยารณวรรณคดี" ผู้เขียนเป็นผู้ทรงคุณวุฒิอย่างสูงในทางอักษ
รศาสตร์และกวีศิลป์ จนได้รับแต่งตั้งเป็นพระอาจารย์ของกษัตริย์และราชกุมาร
หลายพระองค์ ภรรยาของท่านชื่อว่า อวันตังนทรี ก็เป็นกวีด้วย

ความตอนหนึ่งใน "หัตถการวิจยารณวรรณคดี" มหา กวีราชเชษฐได้บรรยาย
ถึงคุณสมบัติของกวีว่ามี คุณสมบัติในทศนามถึงคุณสมบัตินี้และจริยสมบัติทาง
ประการ ๑๖ ใช้แต่เท่านั้นยังพรรณนาถึงเคหะสถานบ้านเรือนอันเหมาะแก่กวีโดยพิสดาร
อีกด้วย

ทางคุณสมบัตินั้นท่านกล่าวว่า กวีต้องประกอบด้วยคุณธำมณีของประการ
คือ กิทยา และ อปวิทยา กิทยา หมายถึงความรู้ในเรื่องกาพย์ (คือบทประพันธ์ทุก
ชนิดที่มรด) เช่น ฎภาษา อภิธาน ฉันทศาสตร์ องค์การศาสตร์ เป็นต้น อปวิทยา
หมายถึงความรู้ในศิลปศาสตร์อันเป็นเครื่องตกแต่งและส่งเสริมฉันทศาสตร์ให้งดงาม
ไพเราะยิ่งขึ้น นอกจากทศนามกรณอื่น ๆ อีกซึ่งกวีควรเรียนรู้และปฏิบัติเพื่อให้เกิด
ความคิดอันในการนิพนธ์เป็นเนื่องนิตย์จนเกิดวรรณคดีขึ้น คือ การคบหาสมาคมกับกวี
อื่น ๆ กับผู้รู้แห่งกาพย์และปราชญ์ทั้งหลาย ความรู้ในภูมิศาสตร์ ความรู้ในอุป-

นิสัยของคนทั่วไป ความเชื่อความนิยมในวรรณคดีโบราณ ล้วนเป็นพหุสูตรทางความคิด
ที่ถ่ายทอดมาเป็น "มรดกแห่งกาพย์"

มหากวีราชเศรษฐีแนะนำกวีให้รวมตัวมาชุมนุมกัน

ในสมัยนั้นเรามาถึง ๆ เกิดขึ้นว่า "วงกวี" หรือ "วงวรรณคดี"

วรรณคดีจะออกงานใหม่ ดึงดูดด้วยการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ใน วงกวี

เป็นเครื่องส่งเสริมอย่างสำคัญประการหนึ่ง วงกวีเช่นว่านี้ได้เคยมีมาแต่ในประวัติ

วรรณคดีไทย ทมหาดฐานปรากฏชัดในรัชกาลสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ โปรด

ให้ประชุมนักปราชญ์ราชบัณฑิตแต่งมหาวรรณเมื่อ พ.ศ. ๒๐๒๕ แล้วเสร็จ รวม

พระบรมกวี "มหาชาติคาถา" ถัดมาในรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์มหาราช

วงกวีเช่นว่านั้นเคยมีขึ้นเป็นนิตยภัตในราชสำนัก สมเด็จพระนารายณ์ โปรดให้

การประชุมกวีแต่งโคลงกลอนโต้ตอบและประกวดกันเป็นนิตยภัต นอกจากกวีใน

ราชสำนักแล้ว กวีอนกกงมีการพบปะสมาคมกันตามหมู่ตามพวก ด้วยนกเงงเงงเพลง

เงงเงงกวี เป็นวง ๆ ของเราเคยมีมาแต่แต่โบราณกาล ในประวัติวรรณคดีของ

อังกฤษ วงกวีที่มีชื่อเสียงปรากฏขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๓๐๗ จอห์นสัน นักหนังสือพิมพ์รายแก้ว

ผู้มีชื่อเสียงโด่งดังของอังกฤษได้ตั้ง "วรรณคดีสโมสร" (The Literary Club) ขึ้น

ประกอบด้วยกวีและนักหนังสือพิมพ์แก้กันสำคัญๆของอังกฤษ รวมทั้งศิลปินในทางอื่น ๆ

ด้วย วรรณคดีสโมสรนี้มีการนัดประชุมกันตามนัดที่ตึกครั้ง เพื่อเพิ่มพูนความ

รู้และขยายความคิดเห็นในทางวรรณคดี ทั้งเพื่อความเพลิดเพลินออกโรงในการสนทนา

กับผู้มีควมสนใจในทางเดียวกัน ในปัจจุบันนี้ก็จะเห็นความคิดอย่างราชเศรษฐีได้ใน

รูป "วรรณคดีสโมสร" ของน่านาชาติ

กวีควรต้องคบหาสมาคมกับผู้รู้ดีแห่งกาพย์ด้วย ถ้าผู้รู้ดีแห่งกาพย์นั้น

ไม่ใช่กวีดอกหรือ ถ้าผู้มีผู้รู้ดีแห่งกาพย์ ก็จะเป็นผู้แต่งกาพย์ได้อย่างไรแต่

มิใช่กวีพวกเดียวที่เป็นผู้รุดแห่งกาพย์ ผู้อ่านที่ได้อบรมตนในการอ่านกาพย์จนจนถึง
รุดแห่งกาพย์แล้วก็รวมอยู่ด้วยในบุคคลสองประเภทนี้ กวีมีข้อเสียเปรียบนักอ่านทั่วไป
อยู่ประการหนึ่ง คือ กวีเป็นผู้รุดแห่งกาพย์ก็แต่กาพย์ของกวีคนอื่นเท่านั้น หาผู้รุดแห่ง
กาพย์ของตนเองไม่ เหมือนคนเรามักดูตามองเห็นหน้าผู้อื่นได้ แต่จะมองเห็นหน้า
ของตนเองก็หาไม่ ต้องอาศัยกระจกจึงจะมองเห็นเงาหน้าของตนเองได้ การคบ
หาสมาคมกับผู้รุดแห่งกาพย์ ก็เป็นประตุกระจกเงาต้องให้เห็นตัวกวีเองนั่นเอง

“กาพย์กลอนคือการจำลองลักษณะแห่งธรรมชาติ” (Poetry is an imitation of nature - Hazlitt) ธรรมชาติได้แก่สภาพธรรมชาติและธรรมชาติได้แก่ภาวะแห่ง
จิตใจของคน กวี คือผู้แต่งความเป็นไปแห่งชีวิตและจิตใจของคนในภาวะแปลกๆ
ต่าง ๆ กัน กวีจะต้องสร้างเรื่องขึ้นจากชีวิตของคนและจากธรรมชาติซึ่งมีส่วนเกี่ยว
ข้องกับชีวิตของคนอย่างสำคัญ เหตุฉะนั้นความรู้ในอุปนิสัยของคน ความรู้ในทาง
ภูมิศาสตร์รวมทั้งธรรมชาติวิทยา จึงเป็นสมบัติที่กวีจะขาดเสียมิได้ มหากวีกาฬิทัส
ผู้แต่ง “เมฆุต” ได้รับความยกย่องอย่างสูงในฐานะเป็นจินตกวีทางธรรมชาติ
เพราะนอกจากจะรุดแห่งกาพย์แล้ว ความรู้ในภูมิศาสตร์อันเคยโบราณและความรู้ทางธรรม
ชาตีก็น่าสนใจทุกประการ จนถึงกับมีผู้กล่าวเปรียบเทียบไว้ว่ากาฬิทัสมีความรู้ในทาง
ธรรมชาติของโลก (สภาพธรรม) ตีเทียมเท่าเทียมกับเซกซ์เบียร์มีความรู้ในธรรมดา
ของจิตใจคน เรื่องนิราศต่าง ๆ ถึงจะดีในเชิงบรรณรุด แต่ถ้าผิดในเชิงภูมิศาสตร์
ก็จะยกย่องเป็นหนังสือแบบฉบับหาได้ไม่ การเป็นกวี ถ้าไม่มีความรู้ก็ทำได้เพียงเป็น
เจ้าบทเจ้ากลอน การไม่หาความรู้เป็นเหตุสุด การสมาคมกับกวีและปราชญ์ ทำ
ให้เกิดความรู้ความคิดกว้างขวางลึกซึ้ง เป็นข้อเกิดแห่งกาพย์กลอน ท่านจึงจัด
ว่ากรณีต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วเป็น “มารดาแห่งกาพย์”

จริยธรรมกับแต่ละสังคมที่ก่อความทุกข์ ทานกล่าวว่าการก่อความทุกข์นั้น มี
 ปฏิภาณดี ความทรงจำแม่นยำ เชื่อมั่นในตน ไม่ใจหุนหันพลันแล่น แต่ส่วนคุณธรรมกับ
 วิชาปฏิบัติของภควัฒนธรรมอยู่ในข้อที่ว่า กวต้องมีความบริสุทธิ์พร้อมทั้งองค์สาม
 คือ กาย วาจา ใจ ความบริสุทธิ์ทั้งสามประการนี้ให้พึงประพฤติปฏิบัติตามคำสอน
 ในคัมภีร์คำสอนนั้นเอง ข้อนี้แสดงว่าการก่อความทุกข์เป็นผลมาจากใจที่บริสุทธิ์ บริบูรณ์ด้วยศีล-
 ธรรม แล้วเรื่องที่จะเป็นไปตามแนวของจิตใจ นี้ก็ต้องตามอุดมคติแห่ง
 วรรณกรรมของอินเดียแต่โบราณมา วรรณคดีอินเดียไม่ชอบแสดงฉากชีวิตที่ต่ำช้า
 น่ารังเกียจ ไม่ชอบบรรยายถึงสิ่งต่ำช้าให้คำ พาลใจให้เศร้าหมอง เห็นโลกมืดแต่
 ความมืดมนที่ถ่ายทอดตรงกันข้าม ชอบนำใจให้สูงขึ้น เมื่อมีความมืด ก็ให้ความ
 หวังว่าจะมีความสว่าง ความมืดมนเองเป็นสัญญาณของความสว่างที่จะตามมา เมื่อ
 ลากคนทุกข์ ความเศร้าหมองกลบเปลี่ยนเป็นความสุขซาบซ่าน เพราะความบริสุทธิ์ว่า
 "คนรัก" แพร่หลายอยู่ในธรรมชาติทุกสิ่งทุกอย่างดั่งคน ดมที่ราเหยียดมานานก็มกถน
 หอมของนางระคนมาในกระแสดม ท้องฟ้าที่มืดมดก็สว่างขึ้นของนางจ้องมอง
 มาด้วยความรักอาลัยถึง วรรณคดีของอินเดียไม่เน้นทางของ Realistic แต่เป็นไปใน
 ทาง Idealistic เช่นมาแต่โบราณกาล และกวีวรรณคดีปนกัน หากไรความมืด สะ
 เป็นดังความมืดหรือไหม

ในส่วนกายบริสุทธิ์นั้น มหาภควัฒนธรรมได้เพิ่มเติมข้อปฏิบัติแก่กวดอกว่า กว
 ควรตกแต่งให้ด้วย ก้นหมากพอร่มฝีปากแดง อดใจประพรมเครื่องหอม ห่มผ้า
 อย่างดีมีราคาเนื้อละเอียดนุ่ม ประดับดอกไม้บนศีรษะ พุดจาแย้มยิ้ม
 คุ้เหมือนมหาภควัฒนธรรมจะชวนให้กวดอกแต่งกายคล้ายหญิงงามไป ผู้อ่าน
 คงจะรู้สึกกระตือรือร้นอยู่บ้าง แล้วขอให้ทั้งกายใจใจใจพระภควัฒนธรรมนั้นคงคิดไป

หากปฏิกิริยาคือ... หากการย่างก้าวควรคำนึงถึงน้ำหนัก... ได้จึงหวั่นความ... ด้วยเหตุนี้
 รสคนครทมิอยู่ในกาพย์กลอนของกวี ไม่เร่ร่อน เพราะกวีไม่ใช่กวีธุรกิจ แต่เป็นนัก
 คตินักฝัน ไม่ใช่กับปฏิบัตการ แต่เป็นนักอุดมคติ ฉะนั้นการเคลื่อนไหวของกวีตาม
 ทกถาวรจึงเป็นการสำแดงให้เห็นวิญญาณของกวีอย่างชัด... หากปฏิกิริยาของกวีต้อง
 ก่อให้เกิดความเลื่อมใส จรรโลงใจ แก่ผู้พบเห็นด้วย มิใช่แต่กาพย์กลอนของกวี
 อย่างเดียว

ในส่วนอาวาทิตของกวีมีสองประการ ประการหนึ่งคำพูดของ
 กวีต้องมีเดส์นัย คือ ถิ่นหรือซ่อนเงื่อน อีกประการหนึ่ง กวีต้องไม่ดับทพระพณ
 ของกวีขึ้น หากถกถามความเห็นก็ให้พูดตามที่ควร

คำพูดของกวีไม่ใช่คำพูดอย่างดาษ ๆ ขรึมด่า มักพูดมีเดส์นัย ซ่อน
 ความหมายไว้ให้ผู้อ่านคิดตีความเอาเอง โดยมากมักกล่าวเป็นอุปมาอุปไมยอันลึก
 ซึ้ง หรือโจทหาอันโหดโสมคมคาย ดังที่เรานิยมกันเป็นอันมากในโจทหาของศรีปราชญ์
 และนายนิรันดร์เศวต นายนิรันดร์เศวตกล่าวไว้ว่าเพื่อจะฝากภรรยาไว้กับพระ
 อนุมาภิเษกพระอิศวรจะตอบดัก จะฝากไว้กับพระลักษมี ก็เกรงพระนารายณ์จะตอบชม
 คิดหาที่จะฝากนางจนจบสามโลกแล้วก็ไม่ได้ใจใคร ผลที่สุดก็ตัดสินใจว่า “โหมฝาก
 ใจแม่ไต่” ยิ่งด้วยใครครอง” เป็นเงื่อนไขนายนิรันดร์ซ่อนไว้และแสดงออกมาในบท
 ดุจดาลัย กวีไทยมีลักษณะพิเศษอย่างหนึ่งซึ่งไม่มีกวีชาติใดเสมอเหมือน คือ
 สามารถซ่อนความหมายที่ไม่งดงามไว้ในคำเปรียบเทียบบ้างทั้งดงาม คำพูดอันลึกลับซ่อน
 เงื่อนมีเดส์นัยซ่อนเร้นให้ผู้ฟังให้พิศวง ตื่นเต้น อยากรู้ อยากเห็น และอยากทราบปัญหา
 กวีโจทหาจึงออกฤทธิ์ในวิชาเขียนเช่นนี้ด้วยเป็นสำคัญ คือปะปนการกล่าวอย่างนี้มีอยู่ใน
 วรรณคดีทุกชาติทุกภาษา วรรณคดีกล่าวไว้ว่า “ท่านผู้ทำความวางเบร่าให้
 เป็นความเต็ม ข้าพเจ้ากำลังรอคอยท่านอยู่” ท่านจะทายว่าอะไรก็ได้ แต่รพินทร-

หน้า ๆ หมายถึงฤดูใบไม้ผลิ มิดัน ก่อตั้งกฤษฎีกาว่า " ความรื่นเริงอันไรสาระ และ
 หลอกลวงเป็นบุตรของความเขลาซึ่งไม่มีบิดา " ยูโก ก่อตั้งศาล ก่อว่า " พระเจ้า
 องค์ใดนา คนเกียจคร้านแห่งฤดูร้อนอันนิรันดร์คนใดฤฯ ช่างเผด็จเรือกก็ยวของดังได้
 ในทุ่งดาว " ถ้าท่านไม่เคยเห็นพระจันทร์แรมดอย ยูโกก็คงทำให้ท่านเห็นแล้ว ก่อ
 ไทยในลิตติพระลอ แต่งเป็นคำพูดของนายแก้วนายขวัญกล่าวแก่พระลอว่า

" พระเอชอาบน้ำอุ่น

เอาเย็น

ปลาหมอกหมกหมิ่นชาม

อชากเขียว "

ถ้าท่านยังไม่เข้าใจเพราะลตบนัก ก็โปรดหาบท ๓ และบท ๔ อ่านต่อไปเอง หรือ
 พระลอกล่าวแก่พระเพ็ญพระเพ่งว่า

" พี่บ่น้องเพ็งแต่

ยามเดี๋ยว

ก็เอ็งสมสามเกลียว

แล้วฉัน "

ดงนัยอมทำให้ ผู้อ่านเกิดความอยากรอยากเห็น เพลิดเพลินและออกทรงเป็น
 พิเศษ ต่างกับการอ่านเรื่องที่มีใช้กวนพจน

ส่วนข้อที่ว่า " ก่อไม่ควรติบทประพันธ์ของก่อก่อน " นั้น ก็น่าจะถูกต้องแล้ว
 เพราะมิใช่ปกติวิสัยของก่อกที่จะเป็นนักวิจารณ์ เหตุไรก่อกจึงไม่เหมาะแก่การวิจารณ์
 เหตุผลประการหนึ่งก็คือ ก่อเป็นผู้สร้างก่อกอยู่ทางฝ่ายผู้สร้าง และปล่อยให้หน้า
 วิจารณ์ตกเป็นของผู้อ่านจะเป็นการวางตัวที่ถูกต้อง หากก่อกติกด้วยก่อกนั้นไม่พ้น

การยกตนข่มท่าน ปล่อยให้พลกษัตริย์ไม่เป็นไปตามถนัดของเขาคือถือว่า เหตุผล
 อีกประการหนึ่งก็คือ การวิจารณ์ต้องอาศัยเหตุผลเป็นแนวทาง โดยปกติก่อกมิใช่
 ผู้เพ่งจิตอยู่ในกระแสเหตุผล ตรงกันข้ามก่อกปล่อยให้จิตให้ดองดองไปตามกระแส
 อารมณ์ สุดแล้วจะมีอะไรมาดลใจให้เคลิบเคลิ้มไป ชั่วขณะหนึ่งก่อกขาดสติปัญญา
 บังเกิดมโนมณโหมซึ่งห่างไกลจากความเป็นจริงที่แวดล้อมคนอยู่ เหมือนหนึ่ง
 มีอำนาจญาณพิเศษเข้าดลใจ เหตุนี้ปากกาของก่อกจึงขาดโค้งงอมนัก ดังก่อก

ปรีชาญาณของชีวิตซึ่งปรีชาญาณยังไม่แจ้ง คนธรรมดาสามัญไม่เจอ ก็ก็นำใจของตน
 ให้เขากลับและเข้ามากันได้โดยง่ายดุษฎี ในเมื่อเกิดเป็นผู้แต่งตามอารมณ์และความคิด
 ใจ มิใช่ผู้เพ่งจิตอยู่ในเหตุผลหรือข้อความเป็นใหญ่ ในเมื่อเกิดแล้วออกมาโดย
 แทบจะไม่รู้สึกตัว และมีใจจืดจางไร้น้ำใจ ก็จึงไม่ใช่ผู้มีสติที่จะแยกแยะหาเหตุผล
 ผู้อ่านต่างหากเป็นผู้มีความและหาเหตุผล จึงเคยมีเรื่องเล่าถึงกษัตริย์ผู้หนึ่งว่า
 ผู้อ่านมีความถึงดั่งในถ้อยคำของกวี จึงถามกวีผู้หนึ่งว่ามีความอย่างไรแต่กวีกลับ
 ตอบว่า "เมื่อข้าพเจ้าเขียนนั้น พระเจ้าและข้าพเจ้าทราบด้วยกัน มาบัดนี้พระเจ้า
 ของกษัตริย์ท่านนันททราบ"

เมื่อมหาจักรพรรดิ บรรยายถึงคุณสมบัติของกวีจบลงแล้ว ก็พรรณนา
 ต่อไปถึงบ้านเรือนทกควรมวล

กวีควรมีบ้านใหญ่ ปลูกแบบงดงาม มีสวนดอกไม้กว้างขวางรายเรียงไป
 ด้วยคนไม่ใหญ่ไม่น้อยมีน ในสวนควรมีสระน้ำหรือทะเลสาบ
 ย่อมๆ ไร่ มีสระใหญ่ มีแม่น้ำ มีคลองเล็ก ถ้าสามารถจะทำทะเลสาบได้ก็ทำ
 ด้วย ในสวนควรมีเตียงนอนนาฬิกาที่จะตีระฆังได้ เป็นคนว่า นกยูง นกเขา
 นกจากพรวก หงส์ นกกระเรียน นกยาง นกกระทากัน นกแก้ว สัตว์เลี้ยงต่างๆ เช่น
 กวาง กระต่าย ก็ควรมีไว้ด้วยแล้ว ควรปลูกไม้ดัดไว้ด้วย มีชิงช้าแกว่งไกลได้ขึ้น
 ภายในสวนใหม่ที่ยังสดดั่งหนึ่ง ปลูกศาลาพักร้อนเป็นที่นั่งพักผ่อนหย่อนใจ ใน
 ถูกรือนควรมีสร้างบ้านด้วยดินทั้งหมด ในห้องนอนของกวีให้แสงจันทร์ส่องถึงได้ ที่ริม
 หน้าต่างห้องนอนปลูกไม้หอมเพื่อให้กลิ่นร่ายเพชฌาณาตามลม ลมนี้หอมประคัมรูปภาพ
 งามๆ ผู้มีสติควรคิดดังนี้

ราวกับเขาคิดวนาหรือสวนสัตว์ใหญ่ๆ ก็ไม่ปาน กวีที่มีชื่อเสียงแต่เพียง

โบราณของภารตวรรษคงจะได้รับราชูปถัมภ์อันมีฐานะเฟื่องฟูพอที่จะปลูกบ้าน แดงทำ
 ทานได้โดยง่ายมโหฬารเช่นนี้ ทาเดชมรรษาคี พร้อมมรดกด้วยแม่น้ำลำคลอง ภูเขา ทะเล
 ต้นไม้ สัตว์นานา ย่อมให้อภัยได้ยืนด้วยหรรษด้วยดี ทำให้เกิดความคึกคักขำขันไม่ขาด
 และถึงที่สุดท้ายที่มหากวีราชเคศวรไม่ลืม คือแสงจันทร์ และกลิ่นหอมของดอกไม้งาม
 ให้เคลือบเคลิ้ม ความสนั่นดังงามก็อรุณในคืนเดือนหงาย ชาติแสงจันทร์และดอกไม้
 เดี่ยว ชีวิตของกวีก็ไม่มีมรณะ! ความมั่งคั่งงามของธรรมชาติที่แวดล้อมเป็นร่มเย็นดี
 ก่อเกิดให้เกิดใจกวีให้เริ่มขึ้นเบิกบาน บันดาลให้กายพบได้เกิดขึ้นในใจกวีไม่มีมรณะ

ข้อสุดท้ายที่มหากวีราชเคศวรไม่ลืมที่จะกล่าวเตือนกวีก็คือ ทานุสธอน ให้อภัย
 จกประจบ ให้พรพรตของเจ้านายใหญ่โตในราชสำนักและรู้จักใจเด๋นนามาศยคน
 สำคัญ และที่สำคัญที่สุดคือพรตของพระราชา ให้รู้จักแต่งตัวดีถวายพระราชา
 เจ้านาย และสวดบทมนต์สำคัญในราชสำนักเหล่านี้ให้เป็นท่วงพวยพระทัย พอใจ และ
 สมอารมณ์ของทานุสธอน

มหากวีราชเคศวรคงมีความคิดตรงกับกวีว่า "วรกษัตริย์รอดเป็นยอดดี"
 แต่ทว่า ทานุสธอนที่กล่าวคือท้ายภาคนี้ว่า "นัยน์เป็นลักษณะ ของกวี
 ชนตา กวีชนเยี่ยงม่อมแต่งความคึกของคน โดยเสรี ละครไวซึ่งเสรีภาพในการเขียน
 ของตน" โดยมีพักคองผู้มักคนให้เขียนความความพอใจของใคร

เป็นอันว่าที่กล่าวมาแล้วในข้อนี้ ทานุสธอนที่กล่าวคือท้ายภาคนี้ว่า "นัยน์เป็นลักษณะ ของกวี
 ชนตา กวีชนเยี่ยงม่อมแต่งความคึกของคน โดยเสรี ละครไวซึ่งเสรีภาพในการเขียน
 ของตน" โดยมีพักคองผู้มักคนให้เขียนความความพอใจของใคร

เสรีภาพในการเขียนเป็นอุดมคติ ในจิตใจของกวีมาตั้งแต่สมัยพหุเศส

ในขั้นสรุป มหาจักราชเคียรไรความจริงซึ่งซ่อนเร้นไว้ในท่านของ "ซ่อนเงื่อน" ออกมาว่า

ลักษณะทั้งหมดเท่าที่กล่าวมาแล้ว เป็นอุปกรณจำเป็นสำหรับกวีสามัญเท่านั้น ถ้าหากกวีได้ไขว้ ไม่ต้องการอุปกรณแต่ประการใดเลย เพราะท่านมีพุทธิพรหม (Genius) อยู่ในตัวแล้ว.

“ไชยณรงค์”

(วันนิสสัตถ์เกาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

มุมนุสสาวรีย์ประชาธิปไตย ถนนราชดำเนิน

จำหน่ายอาหารฝรั่ง เครื่องดื่มต่างๆ

รับจัดการเลี้ยงอาหาร และน้ำชาทั้งในและนอกสถานที่

สัญญาลักษณบัตร

ของ

นิพนธ์สินธุ์

เพศงามนามนันท

มีรูปเป็นทรพยจริง

มีสัญญาลักษณบัตร

เจ้าแห่งความงามผู้

ก่อหลายหมายเปรียบน้อง

รอยกดินสุคนธา

รอยด้ายบริวตตรา

รอยรูปสดดั่ง

ปานเคียนยามแจ่มฟ้า

ก่อเปรียบอรทัย

เพ็ญโฉมอุประไพ

ก่อพร้าความงาม

ดั่งครุเปรียบนุชด้วย

หมายรูปเป็นนิติน

บริสุทธิตเกิดจรัส

กล่าวณีสัญญาลักษณบัตร

หมายหญิง

ดั่ง

หลายลักษณ เทยวนา

กล่อมหน้าใจชาย

ดั่งผกา

สุดอ้าง

ญาเบือ บงเฮย

ดอกไมไคเหมือน

ฟูใจ โลกเฮย

เทือก

เพียงพักตรแม่เฮย

ลักษณดาดำ

เพ็ชรรัตน

เทียบถ้วน

ทรงคำ คุณเฮย

แห่งผู้นามหญิง

มาลี

กับ

วรรณคดี

มะลิผลกลีบแย้ม ขวนตา
 หงอนไก่กะคังงา ดอกส้าง
 รวชนกลั่นจำปา ปลิวรำ ลมแล
 ฝะสมกลิ่นพิกุลสร้าง สุขล้ำเลิศสวน

มะลิผลกลีบแย้ม จำปาแซมลมส่งหวาน
 หอมกลั่นอาบอบอวล ชวนชมชื่นรันทนา
 หงอนไก่กลมไล้ลัว ช่ออ่อนพรทิวเอื้องคดา
 พร้อมพริ้งกะคังงา พิกุลชวชอวกกลิ่นฉม

ดอกไม้นิษานัน สีสาว
 หลายชนิดปลูกคอกไป จากต้น
 สอดสลับสฤษฏีมาลัย มีระเบียบ
 สีเด่นเป็นสีปลีปิ่น เลิศล้ำรังสรรค์

ดอกไม้นิษานัน ล้วนกลั่นสัมพันธ์กัน
 แต่คงร่วมพวงสัมพันธ์ "บุปผชาติ" ชีมีสมญา
 ปลีคอกคอกออกจากกัน ปรับปรุงเป็นปวงบุปผา
 เข็มน้อยร้อยมาลา สอดสีเด่นเป็นมาลัย

มาลัยไพลาสด้วย บุปผา
 หลายเผ่าหลากพันธุ์มา มั่วร้อย
 หอมหวานชื่นชวนครา กิ่นล่อง วันแล
 ศูนย์กลั่นสนสวช้อย เทยแห่งเทยคต

มาลัยไพลาสด้วย ความสดสวยสุมาลี
 หลายอย่างต่างกลิ่นสี สอดสีเข้มเต็มสลับกัน
 หอมหวานชื่นชวนจิตต์ เล่ห์กลปลีสฤษฏีพิศเลอ

แสนงามข้ามคืนวัน สีเหือกสนกลั่นหอม
 ศูนย์

คำใช้ในชาติเชื้อ เหลือหลาย
 คำแต่ละคำซาบ ประโยคกว้าง
 ศัพท์ต่างที่ความหมาย ผิดแผก กันนอ
 บุปผชาติต่างใบน้าง ต่างกลิ่นกลั่นสี

คำใช้ในชาติเชื้อ มากมายเหลือประมาณ
 ความหมายหลากหลายทวี แยกย่อยคิดพิจารณา
 ถัดคำเช่นทำนอง คอกคองของผองพฤษชา
 ต่างที่กลิ่นวา- จาต่างแตกแผกความหมาย

พจนะแต่ละด้อย คำสนอง
 สืบสู่ "ภาษา" ของ ชาติเชื้อ
 พจนานุกรมกรอง กลอนกาพย์ โคลงกา
 สอดสลับสรรพศัพท์เนื้อ เรื่องเล่าโลมฤทธิ์

พจนะแต่ละด้อย คำอย่างน้อยสนองให้
 อ่านฟังยังเข้าใจ เป็นภาษาประชาชน
 เก็บด้อยมาร้อยกรอง ฉันทกาพย์ละบองโคลง
 กลอนกล

สอดสลับสรรพศัพท์ยล ซึ่งเข้าชั้นวรรณศิลป์
 วรรณคดีบังเกิดด้วย ภาษา
 หลายรสเลือกพจน์มา มั่วร้อย
 กรองเสนาะเพราะโสศรา ขับอ่าน
 สติคอยคู่คั่นพร้อย เพริศพาสว่างศิลป์

วรรณคดีที่ล้ำเลิศ บ่อมนั่งเกิดจากภาษา
 หลายรสเลือกพจน์มา มุ่งรังสรรค์วรรณศิลป์
 ขับอ่านอ่อนหวานแว้ว อ่านฟังแล้วแจ้วจับจินต์
 วันหุกุฟ้าดิน ไม่เสื่อมสลดศรรวมคดี

"สวน"

To Ngamchita

Prem Chaya

If death should come to claim
me tomorrow,
In my youth's prime, with my
powers unspent,
I shall not repine, nor harbour
sorrow,
But with my life's short course
remain content.
For I have learn'd the blessings
of freedom
In the smiling, serene land of my
birth.
I have seen the glories of God's
kingdom
In all the wonders of Nature on
earth —
Dawn on the hills, and the wind
in the trees;

แก่งามจิต

ส. ณ อุชยา

ถ้ามีจรรยาเขื่อนดินในอันพรุ่ง
ณ ด้วยรุ่งหนุ่มพลยังไม่วรือง
ฉันจะไม่เศร้าโศกวิโยคครอง
ถึงชีพของฉันจะสิ้นฉันพอใจ
เพราะพรแห่งความเป็นไทยฉัน
ได้พบ
ในแดนเกิดอันสงบงามแจ่มใส
ความรุ่งเรืองของเมืองพระประ-
จักษ์ใน
ธรรมชาติบนผไทถันอัศจรรย์
ตะวันรุ่งเห็นพนมดมโมกพฤกษ์

And man's creative spirit, set in
song,

In poesy, in painting and in frieze
In gorgeous temples, in wine sweet
and strong.

Most love'd of all, from you I have
known rest,

And found a heaven in your yield-
ing breast.

Since all that lives must die,
so shall we die,

And yield up to the flames our
bodies' earth,

Nor can we stern mortality defy,
Nor keep those things whereof we
hold most worth—

The love, the joys, the hopes, that
you and I

คิดค้นมนุษย์คนแรกแต่สร้างตัว
เห็นได้จากเพลงพจนนบทประพันธ์

ดุษฎีนิพนธ์ภาพก็ขึ้นระบำ
จากวัดวาอารามอร่ามแสง

จากเหล้าแรงกลืนตระการรส
หวานหลาย

ดึกที่รักถนอนหลับใหลกาย
พบดวงรักสว่างฉายจากทรวงเธอ

เพราะชีวิตคือใจเราทั้งสอง
ตาย แดะต้องยอมให้ไฟไหม้เป็น

เราไม่กล้าทำความตายซึ่งดังตรง
ไม่อาจยั้งคั่งคั่นควได้

ความรัก, ความรื่นเริง, หวัง, ที่
เราสอง

O nearest, dearest to my self, do
share;

The happy, sacred memories that
tie

Our two twin souls, in union sta-
unch and rare--

The time will come when you and
I must part,

Surrender our devotion free and
strong;

When Death's fell hand has stilled
my eager heart,

And in deep silence ends my mor-
tal song.

Against that coming time these
lines I write,

That our true love, undying, may
shine bright.

เคยแบ่งปัน, ขวัญชีวิต, อย่างรัก
ใกล้ชิด

ความทรงจำอันศักดิ์สิทธิ์
กระไร

ผูกต้องใจเราแน่นเหนียวตง
เดียวกัน

ถึงวาระที่มานั้นเชอฉันพรวก
And found a heaven in your yield

ต้องหยูกจากบุขารักดังกมล
ing breast.

เมื่อมัจจุราชเขมมพิศม์มัจจุ
Since all that lives must die

หัวใจฉันซึ่งรอนรักก็พวง
And shall I not love thee
ณ ท่ามกลางคึกคักดังดังบ

เพลงมนุษย์ของฉันจับจำเนียง
bodily

ฉันเขียนกลอนนี้เพื่อมรณกาล
Not can we stern mortality deny

รักของเราไม่รุดตายหตงแสงเคย
hold most worth

จาก Miscellaneous poems -- To Ngamchita III และ IX ในหนังสือ

เรื่อง Siamese Idyll ของ Prem Chaya

สัมพัทธ์ในกับคำประพันธ์

มณฑล

สัมพัทธ์ แปลว่าการกระทบกระทั่ง, การถูกต้อง สัมพัทธ์ที่ใช้ในคำประพันธ์
 หมายความว่า ความถูกต้องของแห่งคำในบทประพันธ์ คำคดของจกอยู่ต่างวรรคกัน
 ตามข้อบังคับเรียกว่าสัมพัทธ์นอก คำคดของจกที่อยู่วรรคเดียวกันไม่อยู่ในข้อบังคับ
 เรียกว่าสัมพัทธ์ใน สัมพัทธ์เป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในคำประพันธ์ เพราะเราจะรู้ดีว่า
 ถ้อยคำเป็นกาพย์กลอนไพเราะเพราะพริ้งก็วัดจากสัมพัทธ์คดของจกนั้นเอง เช่น
 คำพูดที่ว่า "ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว" อีกประการหนึ่งคนไทยมีนิสัยชอบพูดคดของ
 จก แบบคำประพันธ์ของไทยจึงถือสัมพัทธ์เป็นใหญ่ ถัดลงแต่กาพย์มีกำหนดเพียง
 คณะและสัมพัทธ์ โคลง กำหนด คณะ เอกโท และ สัมพัทธ์ ฉันท ซึ่งหนึ่งของชาว
 อินเดียวกำหนดเพียงเพียงหนึ่งบท เราถือเอาสัมพัทธ์เกมไว้ด้วยอีก เป็นอันว่าข้อ
 เป็นคำประพันธ์แล้วขาดสัมพัทธ์ไม่ได้ หรือข้อข้อว่าสัมพัทธ์เป็นของคู่กับคำประพันธ์
 ฉะนั้นจึงกำหนดวางสัมพัทธ์ตามชนิดของคำประพันธ์เป็นข้อบังคับพิเศษ นอกที่เรียก
 กันว่าสัมพัทธ์นอก เมื่อวางสัมพัทธ์แล้วก็กำหนดแบ่งวรรคตามตำแหน่งของสัมพัทธ์
 นั้น จึงทำให้คำประพันธ์ต่างๆ มีรูปการเขียนแบ่งวรรคต่างๆ กันเป็นที่สังเกตได้ง่ายจน
 ความคดของจกของคำเป็นสัมพัทธ์นอกนั้น ก็คือความคดของจกของคำที่อยู่ในระ
 เดียวกัน หรือตามตัวสะกดก็คดของอยู่ในมาตราเดียวกันด้วย

สัมพัทธ์อีกประเภทหนึ่ง คือที่ไม่บังคับแต่จะเลือกใช้ตามที่เห็นว่า ไพ
 เราะ นั่นคือสัมพัทธ์ใน ลักษณะของสัมพัทธ์ในแบ่งเป็น ๒ ประเภท ประเภทที่ ๑ มี
 ๓ ระยะมาตราบคดของจกกันเช่นสัมพัทธ์นอก อีกประเภทหนึ่งมีเพียงระยะเดียว หรือ
 เดียวกันเท่านั้น เช่น ค ข ๓ และ ข สัมพัทธ์ในทั้ง ๒ ประเภทนี้มีลักษณะแตกต่างกันอย่าง

ไม่น่าจะรวมเรียกชื่อเดียวกัน ทางดนตรีไทยเรียกว่า ๒ ชั้นนี้ เรียกว่า rhyme และ alliteration แต่ภาษาไทยเรียกเหมือนกัน เพราะถือว่าความพ้องของคำทางสระและพยัญชนะล้วนแต่เป็นเครื่องประดับคำประพันธ์ให้ไพเราะยิ่งขึ้น

สัมผัสในเป็นสิ่งที่ทำให้คำประพันธ์ไพเราะขึ้นจนเป็นข้อไม่ปัญหา แต่เหตุใดในคำโคลงของสุนทรภู่จึงมีคำไม่เพราะ เหตุความสัมผัสมากเกินไป ตัวอย่างโคลงนิราศสุพรรณ

๑	เดือนขวงดวงเด่นฟ้า	คาคาว
๒	จรัญจรัสรัศมีพราย	พรางพรอย
๓	ยามคณกนกนาทนาท	เขนยแนบ แขนงเอย
๔	เย็นน่านาคางยอย	เยือกฟ้าพาหนาว
๕	ดาดเอยเคยอ้อนหมม	อมดมอม
๖	อมดมทริศกดินหอม	กดมให้
๗	ไกลหวางออกตรอม	อมมกร รุกเอย
๘	เคยชมชนครองไฉ	ไครหวานาถรวด

ในโคลงหมายถึง ๑ จะเห็นได้ว่าสุนทรภู่วางสัมผัสในทบาท เน้นในบาทที่ ๓ วรรคทองมีคำเพียง ๓ คำ คาคาว ๑ คำ และในบาทที่ ๔ วรรคทองมีคำ ๔ คำ สุนทรภู่วางสัมผัสในโคลงคณกนกนาทนาท เช่นนี้ออกจะเกินไป เพราะถ้าอ่านระวางสัมผัสกันหนอยกจะรู้สึกตะกุกตะกัก ในโคลงหมายถึง ๒ เป็นกลอนบทนาทประพันธ์ สัมผัสนอกจากตามบาทและตามวรรคทุกวรรคแดง ยังแถมสัมผัสระหว่างวรรคทุกบาทออกอีกจะมากเกินไป ต้องกรว เป็นเหตุให้สุนทรภู่เขียนโคลงไม่เพราะเหมือนเขียนกลอน ต้องคิดต่อไปว่าเหตุไรกรมสมเด็จพระปรมานุชิตฯ ทรงนิพนธ์โคลงและกลอนไพเราะนัก ท่านกวีใช้สัมผัสในมากเหมือนกัน จะยกโคลงในตะเลงพ่ายเป็นตัวอย่าง

๑. เสร็จด้วยดรรชนีข้าง	ไอศุรีย์ ด้วงญา
เย็นพระยศขุนเคียน	เค็นฟ้า
เกษมคู่ของดมบรรณ	บานทอปล
กว้างทุกขทุกข์เรศหัด	แห่ดงถันดรเดรณ
๒. กระเด็นกระดก	แตกคน
มู่งย่องยอของยด	โยกย้าย
นกเป็ด่านกปลีปน	ปลดอมแปลก กัณหา
กล่ากล่ากลังโคลงกล้าย	คู่เกล้ากลอเกลี้ย

โคลงหมายเลข ๑ มีสัมผัสในประเภทสัมผัสพยัญชนะ (alliteration) โดยเลือกใช้คำที่เป็นพยัญชนะพ้องเดียวกันบาทละ ๒ - ๓ คำ โคลงหมายเลข ๒ แต่ละบาทจงใจเล่นสัมผัสแต่เพียงพยัญชนะตัวเดียว แต่ในโคลงทั้ง ๒ หามีสัมผัสสระ (rhyme) ทำนองโคลงสุนทรภู่ไม่เลย ทั้งนี้เพราะสัมผัสสระตามข้อบังคับในโคลงบทหนึ่ง ๆ ก็มี ๕ คำแล้ว ถ้าจะวางสัมผัสสระลงไปอีกทุกบาทก็ย่อมรู้ดีกว่าเสีย แต่ถ้าจะเปลี่ยนใช้แต่สัมผัสพยัญชนะไซ้ ก็กลับไพเราะยิ่งขึ้น เพราะทำให้โคลงมีด้นไพเราะสมบูรณ์ คือ เสียงสูงต่ำตามบังคับเอกโท เสียงคล้องจองตามบังคับสัมผัสชนก และเสียงพ้องพยัญชนะตามแบบสัมผัสใน พระนิพนธ์โคลงกรณสมเด็จพระปรมานุชิตภูมิลักษณะเช่นนี้จึงอ่านเพราะ

สุนทรภู่เขียนกลอนได้เป็นยอดเยี่ยมในบรรดาชาวไทย และเราย่อมทราบกันดีแล้วว่ากลอนของท่านมีค้อยประการหนึ่งที่มีสัมผัสในไพเราะ ท่านใช้สัมผัสในประเภทสระเป็นพื้นและมีกำหนด เป็นที่น่าสังเกตว่าสัมผัสบังคับในกลอนบทหนึ่งก็เท่ากับโคลงบท ๑ คือคำสัมผัส ๕ ในที่บังคับ ๒ แห่ง แต่เหตุไรเมื่อเพิ่มสัมผัสในจำพวกสระลงไปอีกจึงไม่รู้สึกว่ามีเสียงเหมือนโคลง กลับไพเราะ ทั้งนี้เพราะกลอนก็

ภาพก็ดี มีบังคับเพียงสามสี่เท่านั้น (ไม่บังคับเอกโทหรือคำหนักเบา เช่น โคลง, ฉันท์) ถ้ากวีจะแต่งให้เพราะขึ้นก็อาจเพิ่มสามสี่ได้อีก แต่คำประพันธ์ชนิดที่มี บังคับมากอย่างแล้ว เช่น โคลงและฉันท์จะเล่นสามสี่สี่วรรคต่อกันก็จะทำให้กำหนดเสียง เอกโทหรือครุฑที่ไม่เด่นเท่านั้นจึงได้กลั่นสามสี่พยัญชนะ ทั้งจะไม่ทำให้สามสี่ตาม บังคับเลือนด้วย (ภาพยของสุนทรภู่เพราะไม่แพ้กลอนเพราะมีสามสี่ในอย่างกลอน ดูเรื่องพระยาศรียา)

กลอนเป็นคำประพันธ์ใหม่ที่สุด เพราะปรากฏว่าเริ่มแต่งกันในสมัยศรีอยุธยาตอนปลาย คำกลอนในสมัยนั้น ๆ ก็มีสามสี่ในน้อยมาก ซึ่งไม่พอเพราะเหมือน กลอนในสมัยหลัง ๆ เช่น สมัยรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ ๒ - ๓ ความนิยมสามสี่ใน ค่อยมีขึ้นบ้างบ้าง ดังจะยกกลอนในสมัยต่าง ๆ มาเปรียบเทียบพอเป็นสังเขป

อยุธยา ท้าวไท เลื่อนมาไม่ได้ดังปรารถนา จึงทูลสมเด็จพระบิดา ม้า ซึ่งเอามาไม่ชอบใจ อ้ายม้ากษัตริย์ชั่ว อยู่ทีคอกกรวดชาหมายไว้ เห็นจะขี้คดตัวอง ใจแค้นเร่งขับมาให้เจ้าเกิดรา.

รัชกาลที่ ๑. อันพระนครทั้งหลาย ก็เหมือนกับกายดังชาว กษัตริย์ คือจิตคือวิญญาณ เป็นประชาชนแก้วอันทรีย มีอเบ้องซ้ายขวา คือด้านนต บาคาคี พลหงส์ อาการทั้งสามสืบของมี คงจงเรียกว่ารูปกาย

รัชกาลที่ ๒ ซึ่งเจ้าเปรียบเทียบคคจิตคนนุษย์ หาดันต์คความโด่งดัง ได้ไม่ เหมือนของกินหารัดนงเมือไร เป็นวิสัยดังเกิดแก่ฝูงคน ถึงนทนอยนหนอย อย่ยอร่า ปรากฏก็แค่เจ้าแต่เป็นต้น คคความเด่นหาจาดจาด ร้อนรกกทกรกกาเรบใจ

ลักษณะการแต่งกลอนในสมัยอยุธยาตอนปลาย มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลอนในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น คือมีสามสี่ในน้อยมาก และใช้คำง่ายๆ ไม่ซับซ้อน

สุนทรภู่ อันความคิดวิทยาเหมือนชาวสุโขทัย ดั่งวนดุจดั่งอันได้เคยในผัก
ดั่งวนคณดั่งนิกใคร่ฮักฮัก จึงค่อยชักเชือกพันใหม่บรรดัย

ดั่งตัวอย่างข้างต้น จะเห็นว่าการเดินด้นมีผลในของกวีอื่น ๆ ไม่มีกำหนด
ตำแหน่งที่แน่นอน เว้นสุนทรภู่คนเดียวที่กำหนดเป็นแบบ คือ คำที่ ๓ กับ ๔ คำ
ที่ ๕ กับ ๗ ในวรรคแรก วรรคหลังเพียงคำที่ ๕ กับ ๗ เพราะคำที่ ๓ ต้องรับสัมผัสตาม
ข้อบังคับแล้ว การวางสัมผัสเป็นกำหนดกฎเกณฑ์เช่นนั้นมิใช่เพื่จะมีเพราะสุนทรภู่
เริ่มขึ้น ได้มีแล้วแต่สมัยเริ่มแต่งกลอนกัน แต่ท่านเห็นว่าเป็นการเดินพลิกเพลง
ให้ไพเราะจึงเรียกว่ากลอนบท ตอนใดที่ท่านจะแต่งให้ไพเราะพริ้งก็เลือกใช้เป็นตอน ๆ
เช่นในความพรรณนาในรามเกียรติ์ “ข้างเขยข้างคี่ก เริงหัวร่นอีกคนองหาญ
แกดวังกดางวงเทาทยาน แดงเพียงลมพานว่องไว เข้มหมายกะหมื่นนครนครน
กระหึบบัณฑิตรียาทลงได้ โกงทางทางทู่แกว่งไกว แต่เงาไหวก็ถนัดจะลงเงา ๑ ดา”

คำรากกลอนบทเดิมแรก คือกลอนบทสี่วิมลกลิตี เข้าใจว่าแต่งสมัยปลายกรุงศรี
อยุธยา ผู้แต่ง “ข้อเขยเขยข้อของจอนามหมาย ถ้าได้ข้อคือว่าชายไว้คักคัก
พระบุญทรพูนบั้นเทงพระทยทว ดงยศแด่งแด่งยศศรีหุดวงปรีชา พินิจภูวนาถได้
ให้คักคักแด่ง ตามท่านของดั่งตำแหน่งเป็นโหรหา” การแต่งกลอนบทมีบังคับพลิก
เพลงหลายประการ ในท่อนจะพูดแต่ละเพราะทเถยวแกเรองน คือ กลอนบท แบบ ๓
เดินสระ เช่น สิ่งใดเดินหาง ข้างซวง ก้านคอดอก นาคราชแผดงฤทธิ ๑ ดา
อีกแบบ ๓ เดินอักษร เช่น เบญจวรรณหาดี อักษรดงบ อักษรดวน ๑ ดา ที่เดิน
ทั้งสระและอักษรก็มี กบเดิน ค่อยหอย กบเดิน ๓ ตอน กบเดินดกเพ็ชร

เบญจวรรณหาดี บังคับอักษรตัวเดียวกัน ๕ คำ คือ

แดนสุดโคกดังดาวเห็นน่านหาย คนข้างเคียงเคยคอยพลอยกัลมกลาย ออก
เฮ้ยโฮ้เฮ้อฮายเพราะหมายเกิน (จารึกวัดพระเชตุพน)

อักษรระดับได้แก่

โอ้ออกเอยเคยเคียงร้างนางหน่ายแหม่ง จ่าจนใจให้หิว ไทยวังโรยแรง กลับ
กลายแกดังแปลงเปลี่ยนเปิดของเรือกรรกา (จารึกวัดพระเชตุพน)

อักษรตัว

มีมิตรไม้นเหมือนหมายมาหมายหมาง เจ็บจิตจ้จวังเจ็ยจเจ้าจจจจจ รักฤ
รือแรมร้างเรกรารอย (จารึกวัดพระเชตุพน)

กลบทถึงทีโคเด่นทางมีบังกับดัมมัสต์ท่อนท่ายของกลอน ๓ คือ ตัวอย่าง
แสนรักหนักฤทัยไครจะเดมอ นอนกลางวันฝันถึงเจ้าเฝ้าระเมอ ดัมเมยอ
เนตรเขม้นเห็นแต่เงา (จารึกวัดพระเชตุพน)

ร่างทรงบังกับดัมมัสต์ทุกท่อนในวรค คือ
จอมณรงคทรงพังคำพราเพราะพร้อง เจตจิตจ้องมองแผ้วในใจจิตคหมาย
ว่าเจ้าพ่อ หน่อเนอปราชญ์ มาดภิปราย ส่งสารสาบกายเข็กที่อยู่ไพร (สรีวิบลลิต)

กลบทมธุรสว่าที่มธุรสของกับแปลกไปบ้างดังนี้
“อดีตเตแต่ณานิทานหลัง มีนครงหนึ่งกวางดำอาจศรี ชื่อจำปกหากเด็ก
ประเสริฐดี เจ้าขานัยศกิติมหิครา ดำรงภพตบเด็กประเสริฐโดก เป็นจอมโจกจุลจักร
อัครมหา อานภาพปราบเป็รื่องกระเคื่องปรา กฏเคษาเป็นเกศนิเวศเดียว ย่อมไพบดุษ
พูนดัดดัมมบคเรียม เออมจกเทียมคร์เนตรดือเคชเดียว พิกพกระเคื่องเคื่องถนถน
เพียง จักเอนเอียงองคกถวักจจักรวาท” (สรีวิบลลิต)

จะเห็นว่ากลบทมธุรสดัดกลอนสุนทรภู่ที่สุด ทำให้คิดไปว่าบางที่
สุนทรภู่จะได้แบบกลบทของเก่าไปเป็นแบบการแต่งกลอนสุภาพของท่านนั่นเอง

ถึงแม้ว่าตัวมันมีอยู่ในเป็นดังสำคัญในคำประพันธ์เพราะทำให้ไพเราะขึ้น แต่
ความไพเราะของกวีนิพนธ์หรือกาพย์มิได้อยู่ที่ตัวมันมีในเลย รวดของกาพย์ย่อมอยู่ใน
เนื้อหาของกาพย์นั่นเอง จะร้อยกศอย่างบทประพันธ์ที่ไม่ต้องอาศัยตัวมันมีในเลยก็

ไพเราะ เช่น บทสมเด็จฯ พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๑ ว่า
“มีตาต้องทวนสังครุ ทาจะดู้งงานนารัก”

เช่นนั้นก็เพียงพอที่จะรู้ได้ว่า ตัวงานยัง โดยไม่ต้องดูว่าวรรณคดี
นั้นดำนน เปรียบกับนางฟ้านางสวรรค์ก็ในรายอื่น ๆ

“Since your bright star has risen on the horizon of my
heart, beloved even fair Vassavatta shines with fainter light

ตรวจไขควงตาของท่านทางไปรษณีย์

ถ้าท่านประสงค์จะตรวจไขควงตาของท่านแล้ว ขอท่านได้ติดต่อกับ
ไปรษณีย์เลขที่ ๒๐๕ ไปรษณียาคาร, วัน, เดือน, ปีเกิดของท่านมาให้ชัดเจน

ไปรษณีย์เลขที่ ๒๐๕ รับปรึกษาเรื่องไขควงตาของท่านเสมอ โปรดติดต่อ ราช
บัณฑิตยสถาน

อัตราค่าตรวจไขควงตา

ค่าผูกดวงชะตา ๕.๐๐ บาท
ค่าพยากรณ์ ๕.๐๐ บาท

โปรดติดต่อกับไปรษณีย์ที่ ๒๐๕ เพื่อตรวจไขควงตาของท่าน
ท่านจะได้รับผลเป็นที่พึงพอใจ

วิจารณ์รตนาวลีของคุษฎุมาลา

เจือ สตะเวทิน

ในการศึกษาวรรณคดีชั้นสูงฤๅข้าพเจ้าเคยได้ยินชื่อรตนาวลีมานานแล้ว และใครจะได้ชมชื่นความงามของวรรณคดีเรื่องนี้ให้เต็มที่สักครั้ง แต่ก็ไม่สามารถหามาอ่านได้ เพราะรตนาวลีเป็นหนึ่งในสี่หายากในเมืองไทย Horowitz ผู้แต่งหนังสือ The Indian Theatre ได้นำความงามของวรรณคดีเรื่องนี้มาแสดงไว้ตอนหนึ่งว่า

"Since your bright star has risen on the horizon of my heart, beloved, even fair Vāsavadatta shines with fainter light"

นี่คือด้านคุณพิศวงอันยอดเยี่ยมที่ทำให้ข้าพเจ้ากระหายจะได้อ่านรตนาวลีจบทั้งเรื่อง และความปรารถนาของข้าพเจ้ามีผลจนเมื่อคุษฎุมาลาได้ทำเรื่องรตนาวลีเป็นภาษาไทยขึ้นใน พ.ศ. ๒๔๘๗

รตนาวลีคือนาฏิกาดังกล่าวของพระเจ้าศักรทรวรรณ ซึ่งคุษฎุมาลาได้ดัดแปลงเป็นบทละครไว้ถึงสองแบบ คือเป็นบทละครวีและบทละครร้อง ข้าพเจ้าไม่เคยเห็นหนังสือนี้ในตลาดกรุงเทพ ฯ เลย และรู้สึกเสียดายหากผู้สนใจในวรรณคดีจะมีได้อ่าน โดยเฉพาะข้าพเจ้าเชื่อว่าท่านกตัญญูทั้งหลายจะรักรตนาวลี ซึ่งเป็นทั้งชื่อเรื่องและเป็นทั้งชื่อของนายิกาของเรื่อง (ตามศัพท์ละครดังฤๅดฤๅดพระเอกเรียกนายิกา นางเอกเรียกนายิกา และผู้ร้ายเรียกประณายิก) เชอมีรักและฉันโคษในเรื่องรัก อุดมคติของเธอคือ "นารีไม่ควรมีใจจำนง ประสงค์ชายที่มีคู่ครอง" และเธอยึดคุณธรรมอันอย่างหนักแน่นตลอดมา

ก่อนนั้นขอให้เราพูดถึงถึงที่ตั้งแห่งละครของต้นตออุตุตักเด็กน้อย นาฏ-
 ละครของอินเดียเจริญรุ่งเรืองมาแต่ช้านาน คงจะเห็นได้จากการคำนวณชนิดของ
 บทละครตามหลักวิชาของเขา บทละครต้นตออุตุตักจำแนกออกเป็นสองอย่างคือ ระบุก
 อย่างหนึ่ง และอุประบุก อีกอย่างหนึ่ง ระบุกหมายถึงบทละครขนาดใหญ่ และอุประบุก
 หมายถึงบทละครขนาดเล็กอย่าง Le théâtre du second ordre ของฝรั่งเศส
 ยิ่งกว่านั้นเขายังแบ่งระบุกออกเป็นชนิดย่อย ๑๐ ประเภท และอุประบุกชนิดย่อย ๑๔
 ประเภท เป็นการเกินควรที่จะนำมาจดจำทั้งหมดในทันที ขอแสดงแต่เพียงว่านาฏกะ
 เป็นชนิดหนึ่งของระบุก และนาฏิกเป็นชนิดหนึ่งของอุประบุก ตัวอย่างที่ผู้อ่านจะหา
 ศึกษาได้ในภาษาไทยคือ พระราชนิพนธ์สังกตฉลของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้า
 อยู่หัวเป็นนาฏกะ และรัตนาวดี ของคหบดีมาดามเรากาตังพลึงกนอยน์เป็นนาฏิก

อนนาฏิกาวรรณรัตนาวดีเป็นพระราชนิพนธ์ของพระเจ้าศรีธรรมสารวรมหะ
 ศกของราชัยในภารตวรรษราว พ.ศ. ๑๓๘๘ ถึง ๑๓๙๐ แต่ปัญหาเรื่องแต่งรัตนาวดี
 นั้นนักปราชญ์ทางวรรณคดียังสงสัยและโต้เถียงกันอยู่ บางท่านสงสัยว่า Bana กว
 แห่งราชสำนักพระเจ้าศรีธรรมสารวรมหะจะเป็นผู้แต่ง พวกหมกความสงสัยเช่นนี้ได้แก่
 ท่าน Macdonell และ Horowitz เป็นต้น แต่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า
 เจ้าอยู่หัวทรงเชื่อว่าพระเจ้าศรีธรรมสารวรมหะทรงแต่งรัตนาวดีจริง

พระเจ้าศรีธรรมสารวรมหะเป็นบุตรของพระราชนิพนธ์บทละครตามเรื่อง คือ
 ปรียทรรศึกษา, นาคานนท์ และ รัตนาวดี เรื่องแรกพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า
 เจ้าอยู่หัวทรงถอดเป็นภาษาไทยแล้ว เรื่องรัตนาวดีคหบดีมาดามก็ได้พยายามถอดโดย
 คัดแปลงแก้ไขแล้ว คงเหลือเรื่องเดียวคือนาคานนท์ ซึ่งข้าพเจ้าอยากจะได้เห็นท่านผู้
 ทรงคุณวุฒิทำอีก และเราจะยินดีต้อนรับเพราะจะทำให้วรรณคดีไทยของเราออกม
 านอีกมาก ใครจะทำนาคานนท์? คหบดีมาดาม? จิรายุ นพวงศ์? หรือ --?

มีคนขอให้เราพิจารณารัตนาวดีฉบับภาษาไทย อันเป็นงานที่เกิดจากความ
มานะและเจตนาที่ต่อวรรณคดีไทยของชุมชนมา

เบื้องต้นขอเล่าเนื้อเรื่องโดยสังเขปก่อน ใจความมีว่าเขาคันทรง อัคร-
มเหสีแห่งราชวงศ์ของพระเจ้าอู่ทนต์แห่งนครวัดดำตองการเพิ่มพระบรมเทษานุภาพให้
แก่พระราชบิดาของท่าน อัครมเหสีหาเงินมาตั้งทำอุบายลับขึ้น เพื่อจะให้ได้เจ้าหญิง
รัตนาวดี แห่งนครสิงห์มาเป็นพระมเหสีของพระเจ้าอู่ทนต์ ท่านอัครมเหสีเห็น
ว่านโยบายดำตองการทางการเมือง เพราะเชื่อในกิตติศัพท์คำทำนายเกี่ยวกับรัตนาวดีที่
ว่า "กษัตริย์ใดแม่ได้สมรสนาง ตามอย่างประเพณีนั้นหมาย จรุงเรืองปรากฏยศ
ก้ำจาย ภารตวรรษทั้งหลายใครไม่ปาน"

เขาคันทรงได้วางแผนการณอย่างองอาจและหักหาญในท จน ในที่สุด
ได้มารอดูถึงให้บุคคลดำตองการคน คือพระเจ้าอู่ทนต์ พระนางวาลวดีตกตามเป็นมเหสี
และเจ้าหญิงรัตนาวดีเข้ามาสู่อุทยานแห่งความพิศวาด, ความระแวง และความโลภ
เศร้าโศกอย่างน่าคนตาคนใจ ในที่สุดหลังจากความเข้าใจผิดของทุกฝ่ายได้เป็นไปตาม
ดั่งมควรแล้ว ความจริงก็ปรากฏจนเจ้าหญิง รัตนาวดีกลับทางเรือญาติเป็น
เชษฐภคินีของวาลวดีตกตามเอง พระนางวาลวดีตกตามได้ทรงทราบรัตนาวดีม้วน
จึงทรงขอโทษ และทูลเชิญให้รัตนาวดีอภิเษกเป็นมเหสีของพระเจ้าอู่ทนต์ และพระ
เจ้าอู่ทนต์ทรงเห็นคตามขอเช่นนั้น แด่รัตนาวดีทูลว่า:—

"การที่หม่อมฉันมาวัดดำตองการ เพราะทูลภรรยาของพระทรงศรี พยัคฆ์
หม่อมฉันว่าองค์พระอู่ทนต์ทูลว่า ราชันนั้นต้นชา
มีคนปรากฏความซัด ว่าวาลวดีตกตามคิดว่า

ทรงพระชนม์เริ่มขึ้นยืนมา จึงขอทูลลากลับไป

แล้วเขาค็นรายนัน เจ้าของอุบายดับกตัญญูว่า

“ขอเคสพระราชา	พระอาญาไม่พ้นเกล้า
ข้าขอทูลแด่เงาเงา	ความผิดทั้งนี้ข้าขอรับ
ด้วยอยากให้พระอุทัย	อภิเษกจอมขวัญงามดรรพ
จึงได้จัดการโดยดัด	บังคับมิให้ใครเจรจา
บัดนี้พระราชาโฉมเฉลา	ก็เข้ามาประทับในวัดสา
เหล่าข้าผู้รู้แต่เนปรีดา	ถวายตัวเป็นข้าฝ่ายคด”

ในครั้งนั้นนางอุทัยทรงยอมตามคำอุบายนี้ไม่ ทรงตอบว่า

“ข้าหมกกรรมประจำใจ	ว่าจะไม่กราบทูลหาญหัก
ของซึ่งหมายปองของรัก	ขอท่านอย่าพกละजा
ว่าดัดตามแต่	เป็นชนนิจักจนของข้า
ไม่ควรทำซ้ำใจถวิล	ข้าขอทูลถากดัดไป”

ด้วยความหนักแน่นในคุณธรรมของดั่งดั่งนี้ นางไม่ยอมอภิเษกเพื่อแย่งความรัก ในที่สุดพระเจ้าอุทัยก็ทรงจกเรือดังเดดจกจนนางกลับนครดังหุดของพระนาง ครบถ้วนทศนาคดทรงให้ศีลธรรมอยู่ในความดั่งนี้

“ว่าดัดตามดั่งนี้ พึงเห็นใจมารศรีเป็นนักหนา
ว่ารักพี่จริงจึงตั้งเวลา ให้นางนอนรอให้อยู่ในบุรี
สิ่งขอเคสแล้วเขาคณ (เจ้าอย่าขึ้นของหมองศรี)
ใครอุบธกรใครใคร่ใคร่หมกมิด ต้องมีนง์ร่างกัแต่นางเดียว
ผู้คนหาไม่จะหมกมิดจางผู้ใด ญิบขุกว่าคณขบเคียวหมกมิด)
มีนทางทุกขกัว่าดัดจริงใจ ญิบขุกว่าคณขบเคียวหมกมิด”

การจะให้งานนี้ได้น่าสนใจที่สุดคือการแสดงด้วย และข้าพเจ้าคิดว่าคงจะประดังแค่เพียงการ
นำแสดงโดยสมัครเล่น เช่น โดยนักเรียนหรือสมาคมนักเรียนเท่านั้นที่จะทำให้เป็น
การนำแสดงแบบอาชีพ

พระเจ้าศรีธรรมราชวรณะกับคชภูมิดาได้สร้างเรื่องด้วยคิดปะแบบรูปดำน
 เหลี่ยม คือ ชายหนึ่งหญิงสอง ซึ่งแม่จะเป็น Plot แบบเก่า ๆ แต่ก็เต็มไปด้วย "รด"
 อันน่านิยมชมชื่น เช่น รติและวิธัมย์ของพระเจ้าอุทัยนผู้ทรงดีเนहारัตนาถ้อยอย่างยิ่ง
 ว่าจะได้ประดังรด ราทร หรือรดโกรธจากพระนางวาลลทักคานุทงจับได้ว่าพระดามี
 ของนางไปเกี่ยวข้องกับหญิงอื่น ท่านจะได้บรมโศกจากเจ้าหญิงรัตนวดีนัยกา
 ทรวงคุณธรรมสูงซึ่งถูกดวงมาด้วยอุบาย และต้องมาทนทุกข์ทรมานทั้งทางกายและใจ
 เพราะเรื่องพิศวาล รวมความได้อ่านาฎิการเรื่องรัตนวดีมัททภะวณรภะวณโคก
 ๑. ๒. ๓. ๔. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙. ๑๐. ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐. ๒๑. ๒๒. ๒๓. ๒๔. ๒๕. ๒๖. ๒๗. ๒๘. ๒๙. ๓๐. ๓๑. ๓๒. ๓๓. ๓๔. ๓๕. ๓๖. ๓๗. ๓๘. ๓๙. ๔๐. ๔๑. ๔๒. ๔๓. ๔๔. ๔๕. ๔๖. ๔๗. ๔๘. ๔๙. ๕๐. ๕๑. ๕๒. ๕๓. ๕๔. ๕๕. ๕๖. ๕๗. ๕๘. ๕๙. ๖๐. ๖๑. ๖๒. ๖๓. ๖๔. ๖๕. ๖๖. ๖๗. ๖๘. ๖๙. ๗๐. ๗๑. ๗๒. ๗๓. ๗๔. ๗๕. ๗๖. ๗๗. ๗๘. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๒. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖. ๘๗. ๘๘. ๘๙. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๓. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙. ๑๐๐.

พูดถึงคุณค่าทางวรรณคดีเรื่องรัตนาวดีของคุชฌมาดาให้คุณค่าทั้งสามประการ คือ ทางพุทธิปัญญา (Intellectual value) ทำให้ผู้อ่านเกิดความคิดโดยฉะเพาะในปัญหาวัฒนธรรมผิวเผินว่าสังคมสมัยใดควรรับรองคติใด ในทางศีลธรรม (Ethical value) เรื่องรัตนาวดีได้ให้อุดมคติสูงสุดของสาวงามศรี (Virtuous woman) และในด้านอาเวกหรือความสะเทือนใจ (Emotional value) ผู้อ่านจะรู้สึกมีอารมณ์คล้อยตามหลายตอน โดยเฉพาะท่านกุดสตรีทั้งหลายจะเห็นใจว่าดกัตตาผู้จำเป็นต้องเสียสละตัวของเธอไปให้น้องสาวเข้ามาพัวพัน แม้กระนั้นก็ตามจิตตวิทยาของหญิงมีสามียังได้บังคับให้เธอห่วงและห่วง ไม่มีใครช่วยเธอได้ เธอก็หันไปพึ่งพระเจ้าแห่งความรัก เธอจึงเฝ้ามองเทพด้วยความดงนः—

“ ยอกรประณมก้มเกล้า ” ไหว้ถามเทพเจ้าเสนาหา
 คึกคักดังทิวทองอิทธิเดช ^๑ ^๒ ^๓ ^๔ ^๕ ^๖ ^๗ ^๘ ^๙ ^{๑๐} ^{๑๑} ^{๑๒} ^{๑๓} ^{๑๔} ^{๑๕} ^{๑๖} ^{๑๗} ^{๑๘} ^{๑๙} ^{๒๐} ^{๒๑} ^{๒๒} ^{๒๓} ^{๒๔} ^{๒๕} ^{๒๖} ^{๒๗} ^{๒๘} ^{๒๙} ^{๓๐} ^{๓๑} ^{๓๒} ^{๓๓} ^{๓๔} ^{๓๕} ^{๓๖} ^{๓๗} ^{๓๘} ^{๓๙} ^{๔๐} ^{๔๑} ^{๔๒} ^{๔๓} ^{๔๔} ^{๔๕} ^{๔๖} ^{๔๗} ^{๔๘} ^{๔๙} ^{๕๐} ^{๕๑} ^{๕๒} ^{๕๓} ^{๕๔} ^{๕๕} ^{๕๖} ^{๕๗} ^{๕๘} ^{๕๙} ^{๖๐} ^{๖๑} ^{๖๒} ^{๖๓} ^{๖๔} ^{๖๕} ^{๖๖} ^{๖๗} ^{๖๘} ^{๖๙} ^{๗๐} ^{๗๑} ^{๗๒} ^{๗๓} ^{๗๔} ^{๗๕} ^{๗๖} ^{๗๗} ^{๗๘} ^{๗๙} ^{๘๐} ^{๘๑} ^{๘๒} ^{๘๓} ^{๘๔} ^{๘๕} ^{๘๖} ^{๘๗} ^{๘๘} ^{๘๙} ^{๙๐} ^{๙๑} ^{๙๒} ^{๙๓} ^{๙๔} ^{๙๕} ^{๙๖} ^{๙๗} ^{๙๘} ^{๙๙} ^{๑๐๐} ^{๑๐๑} ^{๑๐๒} ^{๑๐๓} ^{๑๐๔} ^{๑๐๕} ^{๑๐๖} ^{๑๐๗} ^{๑๐๘} ^{๑๐๙} ^{๑๑๐} ^{๑๑๑} ^{๑๑๒} ^{๑๑๓} ^{๑๑๔} ^{๑๑๕} ^{๑๑๖} ^{๑๑๗} ^{๑๑๘} ^{๑๑๙} ^{๑๒๐} ^{๑๒๑} ^{๑๒๒} ^{๑๒๓} ^{๑๒๔} ^{๑๒๕} ^{๑๒๖} ^{๑๒๗} ^{๑๒๘} ^{๑๒๙} ^{๑๓๐} ^{๑๓๑} ^{๑๓๒} ^{๑๓๓} ^{๑๓๔} ^{๑๓๕} ^{๑๓๖} ^{๑๓๗} ^{๑๓๘} ^{๑๓๙} ^{๑๔๐} ^{๑๔๑} ^{๑๔๒} ^{๑๔๓} ^{๑๔๔} ^{๑๔๕} ^{๑๔๖} ^{๑๔๗} ^{๑๔๘} ^{๑๔๙} ^{๑๕๐} ^{๑๕๑} ^{๑๕๒} ^{๑๕๓} ^{๑๕๔} ^{๑๕๕} ^{๑๕๖} ^{๑๕๗} ^{๑๕๘} ^{๑๕๙} ^{๑๖๐} ^{๑๖๑} ^{๑๖๒} ^{๑๖๓} ^{๑๖๔} ^{๑๖๕} ^{๑๖๖} ^{๑๖๗} ^{๑๖๘} ^{๑๖๙} ^{๑๗๐} ^{๑๗๑} ^{๑๗๒} ^{๑๗๓} ^{๑๗๔} ^{๑๗๕} ^{๑๗๖} ^{๑๗๗} ^{๑๗๘} ^{๑๗๙} ^{๑๘๐} ^{๑๘๑} ^{๑๘๒} ^{๑๘๓} ^{๑๘๔} ^{๑๘๕} ^{๑๘๖} ^{๑๘๗} ^{๑๘๘} ^{๑๘๙} ^{๑๙๐} ^{๑๙๑} ^{๑๙๒} ^{๑๙๓} ^{๑๙๔} ^{๑๙๕} ^{๑๙๖} ^{๑๙๗} ^{๑๙๘} ^{๑๙๙} ^{๒๐๐} ^{๒๐๑} ^{๒๐๒} ^{๒๐๓} ^{๒๐๔} ^{๒๐๕} ^{๒๐๖} ^{๒๐๗} ^{๒๐๘} ^{๒๐๙} ^{๒๑๐} ^{๒๑๑} ^{๒๑๒} ^{๒๑๓} ^{๒๑๔} ^{๒๑๕} ^{๒๑๖} ^{๒๑๗} ^{๒๑๘} ^{๒๑๙} ^{๒๒๐} ^{๒๒๑} ^{๒๒๒} ^{๒๒๓} ^{๒๒๔} ^{๒๒๕} ^{๒๒๖} ^{๒๒๗} ^{๒๒๘} ^{๒๒๙} ^{๒๓๐} ^{๒๓๑} ^{๒๓๒} ^{๒๓๓} ^{๒๓๔} ^{๒๓๕} ^{๒๓๖} ^{๒๓๗} ^{๒๓๘} ^{๒๓๙} ^{๒๔๐} ^{๒๔๑} ^{๒๔๒} ^{๒๔๓} ^{๒๔๔} ^{๒๔๕} ^{๒๔๖} ^{๒๔๗} ^{๒๔๘} ^{๒๔๙} ^{๒๕๐} ^{๒๕๑} ^{๒๕๒} ^{๒๕๓} ^{๒๕๔} ^{๒๕๕} ^{๒๕๖} ^{๒๕๗} ^{๒๕๘} ^{๒๕๙} ^{๒๖๐} ^{๒๖๑} ^{๒๖๒} ^{๒๖๓} ^{๒๖๔} ^{๒๖๕} ^{๒๖๖} ^{๒๖๗} ^{๒๖๘} ^{๒๖๙} ^{๒๗๐} ^{๒๗๑} ^{๒๗๒} ^{๒๗๓} ^{๒๗๔} ^{๒๗๕} ^{๒๗๖} ^{๒๗๗} ^{๒๗๘} ^{๒๗๙} ^{๒๘๐} ^{๒๘๑} ^{๒๘๒} ^{๒๘๓} ^{๒๘๔} ^{๒๘๕} ^{๒๘๖} ^{๒๘๗} ^{๒๘๘} ^{๒๘๙} ^{๒๙๐} ^{๒๙๑} ^{๒๙๒} ^{๒๙๓} ^{๒๙๔} ^{๒๙๕} ^{๒๙๖} ^{๒๙๗} ^{๒๙๘} ^{๒๙๙} ^{๓๐๐} ^{๓๐๑} ^{๓๐๒} ^{๓๐๓} ^{๓๐๔} ^{๓๐๕} ^{๓๐๖} ^{๓๐๗} ^{๓๐๘} ^{๓๐๙} ^{๓๑๐} ^{๓๑๑} ^{๓๑๒} ^{๓๑๓} ^{๓๑๔} ^{๓๑๕} ^{๓๑๖} ^{๓๑๗} ^{๓๑๘} ^{๓๑๙} ^{๓๒๐} ^{๓๒๑} ^{๓๒๒} ^{๓๒๓} ^{๓๒๔} ^{๓๒๕} ^{๓๒๖} ^{๓๒๗} ^{๓๒๘} ^{๓๒๙} ^{๓๓๐} ^{๓๓๑} ^{๓๓๒} ^{๓๓๓} ^{๓๓๔} ^{๓๓๕} ^{๓๓๖} ^{๓๓๗} ^{๓๓๘} ^{๓๓๙} ^{๓๔๐} ^{๓๔๑} ^{๓๔๒} ^{๓๔๓} ^{๓๔๔} ^{๓๔๕} ^{๓๔๖} ^{๓๔๗} ^{๓๔๘} ^{๓๔๙} ^{๓๕๐} ^{๓๕๑} ^{๓๕๒} ^{๓๕๓} ^{๓๕๔} ^{๓๕๕} ^{๓๕๖} ^{๓๕๗} ^{๓๕๘} ^{๓๕๙} ^{๓๖๐} ^{๓๖๑} ^{๓๖๒} ^{๓๖๓} ^{๓๖๔} ^{๓๖๕} ^{๓๖๖} ^{๓๖๗} ^{๓๖๘} ^{๓๖๙} ^{๓๗๐} ^{๓๗๑} ^{๓๗๒} ^{๓๗๓} ^{๓๗๔} ^{๓๗๕} ^{๓๗๖} ^{๓๗๗} ^{๓๗๘} ^{๓๗๙} ^{๓๘๐} ^{๓๘๑} ^{๓๘๒} ^{๓๘๓} ^{๓๘๔} ^{๓๘๕} ^{๓๘๖} ^{๓๘๗} ^{๓๘๘} ^{๓๘๙} ^{๓๙๐} ^{๓๙๑} ^{๓๙๒} ^{๓๙๓} ^{๓๙๔} ^{๓๙๕} ^{๓๙๖} ^{๓๙๗} ^{๓๙๘} ^{๓๙๙} ^{๔๐๐} ^{๔๐๑} ^{๔๐๒} ^{๔๐๓} ^{๔๐๔} ^{๔๐๕} ^{๔๐๖} ^{๔๐๗} ^{๔๐๘} ^{๔๐๙} ^{๔๑๐} ^{๔๑๑} ^{๔๑๒} ^{๔๑๓} ^{๔๑๔} ^{๔๑๕} ^{๔๑๖} ^{๔๑๗} ^{๔๑๘} ^{๔๑๙} ^{๔๒๐} ^{๔๒๑} ^{๔๒๒} ^{๔๒๓} ^{๔๒๔} ^{๔๒๕} ^{๔๒๖} ^{๔๒๗} ^{๔๒๘} ^{๔๒๙} ^{๔๓๐} ^{๔๓๑} ^{๔๓๒} ^{๔๓๓} ^{๔๓๔} ^{๔๓๕} ^{๔๓๖} ^{๔๓๗} ^{๔๓๘} ^{๔๓๙} ^{๔๔๐} ^{๔๔๑} ^{๔๔๒} ^{๔๔๓} ^{๔๔๔} ^{๔๔๕} ^{๔๔๖} ^{๔๔๗} ^{๔๔๘} ^{๔๔๙} ^{๔๕๐} ^{๔๕๑} ^{๔๕๒} ^{๔๕๓} ^{๔๕๔} ^{๔๕๕} ^{๔๕๖} ^{๔๕๗} ^{๔๕๘} ^{๔๕๙} ^{๔๖๐} ^{๔๖๑} ^{๔๖๒} ^{๔๖๓} ^{๔๖๔} ^{๔๖๕} ^{๔๖๖} ^{๔๖๗} ^{๔๖๘} ^{๔๖๙} ^{๔๗๐} ^{๔๗๑} ^{๔๗๒} ^{๔๗๓} ^{๔๗๔} ^{๔๗๕} ^{๔๗๖} ^{๔๗๗} ^{๔๗๘} ^{๔๗๙} ^{๔๘๐} ^{๔๘๑} ^{๔๘๒} ^{๔๘๓} ^{๔๘๔} ^{๔๘๕} ^{๔๘๖} ^{๔๘๗} ^{๔๘๘} ^{๔๘๙} ^{๔๙๐} ^{๔๙๑} ^{๔๙๒} ^{๔๙๓} ^{๔๙๔} ^{๔๙๕} ^{๔๙๖} ^{๔๙๗} ^{๔๙๘} ^{๔๙๙} ^{๕๐๐} ^{๕๐๑} ^{๕๐๒} ^{๕๐๓} ^{๕๐๔} ^{๕๐๕} ^{๕๐๖} ^{๕๐๗} ^{๕๐๘} ^{๕๐๙} ^{๕๑๐} ^{๕๑๑} ^{๕๑๒} ^{๕๑๓} ^{๕๑๔} ^{๕๑๕} ^{๕๑๖} ^{๕๑๗} ^{๕๑๘} ^{๕๑๙} ^{๕๒๐} ^{๕๒๑} ^{๕๒๒} ^{๕๒๓} ^{๕๒๔} ^{๕๒๕} ^{๕๒๖} ^{๕๒๗} ^{๕๒๘} ^{๕๒๙} ^{๕๓๐} ^{๕๓๑} ^{๕๓๒} ^{๕๓๓} ^{๕๓๔} ^{๕๓๕} ^{๕๓๖} ^{๕๓๗} ^{๕๓๘} ^{๕๓๙} ^{๕๔๐} ^{๕๔๑} ^{๕๔๒} ^{๕๔๓} ^{๕๔๔} ^{๕๔๕} ^{๕๔๖} ^{๕๔๗} ^{๕๔๘} ^{๕๔๙} ^{๕๕๐} ^{๕๕๑} ^{๕๕๒} ^{๕๕๓} ^{๕๕๔} ^{๕๕๕} ^{๕๕๖} ^{๕๕๗} ^{๕๕๘} ^{๕๕๙} ^{๕๖๐} ^{๕๖๑} ^{๕๖๒} ^{๕๖๓} ^{๕๖๔} ^{๕๖๕} ^{๕๖๖} ^{๕๖๗} ^{๕๖๘} ^{๕๖๙} ^{๕๗๐} ^{๕๗๑} ^{๕๗๒} ^{๕๗๓} ^{๕๗๔} ^{๕๗๕} ^{๕๗๖} ^{๕๗๗} ^{๕๗๘} ^{๕๗๙} ^{๕๘๐} ^{๕๘๑} ^{๕๘๒} ^{๕๘๓} ^{๕๘๔} ^{๕๘๕} ^{๕๘๖} ^{๕๘๗} ^{๕๘๘} ^{๕๘๙} ^{๕๙๐} ^{๕๙๑} ^{๕๙๒} ^{๕๙๓} ^{๕๙๔} ^{๕๙๕} ^{๕๙๖} ^{๕๙๗} ^{๕๙๘} ^{๕๙๙} ^{๖๐๐} ^{๖๐๑} ^{๖๐๒} ^{๖๐๓} ^{๖๐๔} ^{๖๐๕} ^{๖๐๖} ^{๖๐๗} ^{๖๐๘} ^{๖๐๙} ^{๖๑๐} ^{๖๑๑} ^{๖๑๒} ^{๖๑๓} ^{๖๑๔} ^{๖๑๕} ^{๖๑๖} ^{๖๑๗} ^{๖๑๘} ^{๖๑๙} ^{๖๒๐} ^{๖๒๑} ^{๖๒๒} ^{๖๒๓} ^{๖๒๔} ^{๖๒๕} ^{๖๒๖} ^{๖๒๗} ^{๖๒๘} ^{๖๒๙} ^{๖๓๐} ^{๖๓๑} ^{๖๓๒} ^{๖๓๓} ^{๖๓๔} ^{๖๓๕} ^{๖๓๖} ^{๖๓๗} ^{๖๓๘} ^{๖๓๙} ^{๖๔๐} ^{๖๔๑} ^{๖๔๒} ^{๖๔๓} ^{๖๔๔} ^{๖๔๕} ^{๖๔๖} ^{๖๔๗} ^{๖๔๘} ^{๖๔๙} ^{๖๕๐} ^{๖๕๑} ^{๖๕๒} ^{๖๕๓} ^{๖๕๔} ^{๖๕๕} ^{๖๕๖} ^{๖๕๗} ^{๖๕๘} ^{๖๕๙} ^{๖๖๐} ^{๖๖๑} ^{๖๖๒} ^{๖๖๓} ^{๖๖๔} ^{๖๖๕} ^{๖๖๖} ^{๖๖๗} ^{๖๖๘} ^{๖๖๙} ^{๖๗๐} ^{๖๗๑} ^{๖๗๒} ^{๖๗๓} ^{๖๗๔} ^{๖๗๕} ^{๖๗๖} ^{๖๗๗} ^{๖๗๘} ^{๖๗๙} ^{๖๘๐} ^{๖๘๑} ^{๖๘๒} ^{๖๘๓} ^{๖๘๔} ^{๖๘๕} ^{๖๘๖} ^{๖๘๗} ^{๖๘๘} ^{๖๘๙} ^{๖๙๐} ^{๖๙๑} ^{๖๙๒} ^{๖๙๓} ^{๖๙๔} ^{๖๙๕} ^{๖๙๖} ^{๖๙๗} ^{๖๙๘} ^{๖๙๙} ^{๗๐๐} ^{๗๐๑} ^{๗๐๒} ^{๗๐๓} ^{๗๐๔} ^{๗๐๕} ^{๗๐๖} ^{๗๐๗} ^{๗๐๘} ^{๗๐๙} ^{๗๑๐} ^{๗๑๑} ^{๗๑๒} ^{๗๑๓} ^{๗๑๔} ^{๗๑๕} ^{๗๑๖} ^{๗๑๗} ^{๗๑๘} ^{๗๑๙} ^{๗๒๐} ^{๗๒๑} ^{๗๒๒} ^{๗๒๓} ^{๗๒๔} ^{๗๒๕} ^{๗๒๖} ^{๗๒๗} ^{๗๒๘} ^{๗๒๙} ^{๗๓๐} ^{๗๓๑} ^{๗๓๒} ^{๗๓๓} ^{๗๓๔} ^{๗๓๕} ^{๗๓๖} ^{๗๓๗} ^{๗๓๘} ^{๗๓๙} ^{๗๔๐} ^{๗๔๑} ^{๗๔๒} ^{๗๔๓} ^{๗๔๔} ^{๗๔๕} ^{๗๔๖} ^{๗๔๗} ^{๗๔๘} ^{๗๔๙} ^{๗๕๐} ^{๗๕๑} ^{๗๕๒} ^{๗๕๓} ^{๗๕๔} ^{๗๕๕} ^{๗๕๖} ^{๗๕๗} ^{๗๕๘} ^{๗๕๙} ^{๗๖๐} ^{๗๖๑} ^{๗๖๒} ^{๗๖๓} ^{๗๖๔} ^{๗๖๕} ^{๗๖๖} ^{๗๖๗} ^{๗๖๘} ^{๗๖๙} ^{๗๗๐} ^{๗๗๑} ^{๗๗๒} ^{๗๗๓} ^{๗๗๔} ^{๗๗๕} ^{๗๗๖} ^{๗๗๗} ^{๗๗๘} ^{๗๗๙} ^{๗๘๐} ^{๗๘๑} ^{๗๘๒} ^{๗๘๓} ^{๗๘๔} ^{๗๘๕} ^{๗๘๖} ^{๗๘๗} ^{๗๘๘} ^{๗๘๙} ^{๗๙๐} ^{๗๙๑} ^{๗๙๒} ^{๗๙๓} ^{๗๙๔} ^{๗๙๕} ^{๗๙๖} ^{๗๙๗} ^{๗๙๘} ^{๗๙๙} ^{๘๐๐} ^{๘๐๑} ^{๘๐๒} ^{๘๐๓} ^{๘๐๔} ^{๘๐๕} ^{๘๐๖} ^{๘๐๗} ^{๘๐๘} ^{๘๐๙} ^{๘๑๐} ^{๘๑๑} ^{๘๑๒} ^{๘๑๓} ^{๘๑๔} ^{๘๑๕} ^{๘๑๖} ^{๘๑๗} ^{๘๑๘} ^{๘๑๙} ^{๘๒๐} ^{๘๒๑} ^{๘๒๒} ^{๘๒๓} ^{๘๒๔} ^{๘๒๕} ^{๘๒๖} ^{๘๒๗} ^{๘๒๘} ^{๘๒๙} ^{๘๓๐} ^{๘๓๑} ^{๘๓๒} ^{๘๓๓} ^{๘๓๔} ^{๘๓๕} ^{๘๓๖} ^{๘๓๗} ^{๘๓๘} ^{๘๓๙} ^{๘๔๐} ^{๘๔๑} ^{๘๔๒} ^{๘๔๓} ^{๘๔๔} ^{๘๔๕} ^{๘๔๖} ^{๘๔๗} ^{๘๔๘} ^{๘๔๙} ^{๘๕๐} ^{๘๕๑} ^{๘๕๒} ^{๘๕๓} ^{๘๕๔} ^{๘๕๕} ^{๘๕๖} ^{๘๕๗} ^{๘๕๘} ^{๘๕๙} ^{๘๖๐} ^{๘๖๑} ^{๘๖๒} ^{๘๖๓} ^{๘๖๔} ^{๘๖๕} ^{๘๖๖} ^{๘๖๗} ^{๘๖๘} ^{๘๖๙} ^{๘๗๐} ^{๘๗๑} ^{๘๗๒} ^{๘๗๓} ^{๘๗๔} ^{๘๗๕} ^{๘๗๖} ^{๘๗๗} ^{๘๗๘} ^{๘๗๙} ^{๘๘๐} ^{๘๘๑} ^{๘๘๒} ^{๘๘๓} ^{๘๘๔} ^{๘๘๕} ^{๘๘๖} ^{๘๘๗} ^{๘๘๘} ^{๘๘๙} ^{๘๙๐} ^{๘๙๑} ^{๘๙๒} ^{๘๙๓} ^{๘๙๔} ^{๘๙๕} ^{๘๙๖} ^{๘๙๗} ^{๘๙๘} ^{๘๙๙} ^{๙๐๐} ^{๙๐๑} ^{๙๐๒} ^{๙๐๓} ^{๙๐๔} ^{๙๐๕} ^{๙๐๖} ^{๙๐๗} ^{๙๐๘} ^{๙๐๙} ^{๙๑๐} ^{๙๑๑} ^{๙๑๒} ^{๙๑๓} ^{๙๑๔} ^{๙๑๕} ^{๙๑๖} ^{๙๑๗} ^{๙๑๘} ^{๙๑๙} ^{๙๒๐} ^{๙๒๑} ^{๙๒๒} ^{๙๒๓} ^{๙๒๔} ^{๙๒๕} ^{๙๒๖} ^{๙๒๗} ^{๙๒๘} ^{๙๒๙} ^{๙๓๐} ^{๙๓๑} ^{๙๓๒} ^{๙๓๓} ^{๙๓๔} ^{๙๓๕} ^{๙๓๖} ^{๙๓๗} ^{๙๓๘} ^{๙๓๙} ^{๙๔๐} ^{๙๔๑} ^{๙๔๒} ^{๙๔๓} ^{๙๔๔} ^{๙๔๕} ^{๙๔๖} ^{๙๔๗} ^{๙๔๘} ^{๙๔๙} ^{๙๕๐} ^{๙๕๑} ^{๙๕๒} ^{๙๕๓} ^{๙๕๔} ^{๙๕๕} ^{๙๕๖} ^{๙๕๗} ^{๙๕๘} ^{๙๕๙} ^{๙๖๐} ^{๙๖๑} ^{๙๖๒} ^{๙๖๓} ^{๙๖๔} ^{๙๖๕} ^{๙๖๖} ^{๙๖๗} ^{๙๖๘} ^{๙๖๙} ^{๙๗๐} ^{๙๗๑} ^{๙๗๒} ^{๙๗๓} ^{๙๗๔} ^{๙๗๕} ^{๙๗๖} ^{๙๗๗} ^{๙๗๘} ^{๙๗๙} ^{๙๘๐} ^{๙๘๑} ^{๙๘๒} ^{๙๘๓} ^{๙๘๔} ^{๙๘๕} ^{๙๘๖} ^{๙๘๗} ^{๙๘๘} ^{๙๘๙} ^{๙๙๐} ^{๙๙๑} ^{๙๙๒} ^{๙๙๓} ^{๙๙๔} ^{๙๙๕} ^{๙๙๖} ^{๙๙๗} ^{๙๙๘} ^{๙๙๙} ^{๑๐๐๐}

พูดถึงการจับฉลากในละครเรื่องรัตนาวตของคชภูมาดา ข้าพเจ้ารู้สึก
 เป็นห่วงอยู่คนหนึ่ง คือ ฉากที่ควดควดคำคมทั้งด้ามมาพบกันในอุทยาน ข้าพเจ้าเกรง
 ว่าจะถูกละหลุมเกินไป และความคลาดคลายของเรื่องตรงคำคมเสียด้วย เกรงว่าผู้
 จรรู้ดัดสับต้นและเข้าใจยากอยู่สักหน่อย

ส่วนละครบทรบถอนนั้นคชภูมาดาเคยมีความชำนาญมา แลจากการทำอป-
 กรเรื่อง “เฟาดู” ของของของเยอรมัน แต่ในเรื่องรัตนาวตรู้สึกว่าการใช้คำไม่
 เหมาะอยู่บ้าง ที่เห็นได้ง่าย คือ คำว่า “ศรี” มากเกินไป และบางแห่งไม่น่าจะใช้คำ
 เสียด้วย เช่น ดมฺหุศรี ในตอนนางเอกของเรื่องมาเกิดเรื่องดมฺหุศรีดมฺหุศรี ดมฺหุศรี
 นั้นจะเป็นศรีแก่ใคร? มีข้อเสียหลายข้ออีกหนึ่งคือการเพี้ยนถ้อยคำบางคำยังไม่เหมาะ
 เช่นในความที่ควรใช้คำง่ายก็ไปใช้ศัพท์ยาก ตัวอย่าง “ว่าความดีดั่งใจเรื่อง” และ
 บางแห่งเอาคำโบราณเกินไปมาใช้สำหรับบทละคร เช่น “หรือ เกิดชุกเข็ญระกำทำงาน”
 (ทำงานเป็นศัพท์เขมรทำให้ฟังยาก) บางแห่งก็ใช้คำศัพท์ที่ไม่ขึ้นหูนักดูตลก เช่น
 “บริหารราชกิจสุญญไป” และ “ดักเตือนให้หายคลายศัลย์” (คำนี้คงควบกับโคก
 จึงจะฟังเข้าใจง่าย) ดังนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าศัพท์ที่ขัดแย้งกันนี้ไม่เหมาะแก่บท

ประพันธ์รัตนาวดี ของคุณฐิตมาดาที่มีคุณชื่อนี้ก็ต่างเกิดได้ เป็นต้นว่าความหวาน
และความนุ่มนวลอันเป็นความงามในวรรณคดีก็มีอยู่หลายแห่ง ซึ่งข้าพเจ้าขอเชิญชวน
ให้ผู้สนใจชมชื่นด้วยตนเอง ส่วนวิธีการของศิลปะแห่งละครอย่างอื่นนั้น คุณฐิตมาดา
ทำได้ดี เช่นความสละสลวยของเรื่องและบทสนทนา

ในที่นี้ขอตั้งข้อสังเกตว่ารัตนาวดีเป็นนาฎิกาทรงศิลปะชั้น
เยี่ยมเรื่องหนึ่งเป็นตัวอย่างที่นักปราชญ์ทางวรรณคดีนำไปกล่าวขวัญถึงอยู่เสมอ ไม่แพ้
เรื่องมาดวิกคณิศรของรัตนโกสินทร์ โค้งเรื่องน่าชมชื่นรื่นรมย์ มิใช่เรื่องตำนาน
อันเต็มไปด้วยยอภินิหาร หากเป็นเรื่องของ Historical tradition ที่เรารู้จักความสนใจ
พิจารณาเปรียบเทียบทางบทละครของตะวันตก รัตนาวดีเป็น Comedy ที่ไม่เป็นของ
As you Like it ของเชกสเปียร์ในระบอบที่ผูกโครงเรื่องให้เป็นปมได้แต่ต้น แล้ว
ก็คลายไปได้ Climax ที่ผู้อ่านคาดไม่ถึง เราจะไม่พอใจหรือที่คุณฐิตมาดาถอดคำ
สร้างบทละคร ที่มีรสแปลกไปจาก บทละคร คัดตามรฟ ของเราได้ใน วรรณคดีไทย อีก
เรื่องหนึ่ง?

“วงวรรณคดี”

กำลังแพร่หลาย

เพราะ “วงวรรณคดี” เป็นหนังสือหลักฐาน บรรจุสารคดี
ที่จำเป็น แก่ผู้ รักความก้าวหน้า และ ความเป็น พหุสูตร
“วงวรรณคดี” จะรักษาระดับนี้ไว้เสมอ ห้องสมุดใดยัง
ขาด “วงวรรณคดี” เชิญบอกเป็นสมาชิกเสีย มิฉะนั้น
จะได้หนังสือไม่ครบชุด.

หนังสือเรื่อง SIAMESE IDYLL

ของ
PREM CHAYA

สมโรจน์ สวัสดิ์กุล ณ อยุธยา

วรรณคดีของชาติจะแพร่หลายให้โลกรู้จักได้ก็ด้วยผู้จัดทำเป็นภาษาต่างประเทศ หนังสือเรื่อง An Anthology of World Poetry และเรื่อง The World Literature ซึ่งรวบรวมบทกวีของสิ่งละอันพันละน้อยของกวีชาติต่าง ๆ ทั่วโลกเป็นภาษาอังกฤษนั้น ชาติบทกวีของไทยทั้งสองเล่ม นับว่าวรรณคดีไทยเรายังน้อยหนาน้อยมาก อนึ่งวรรณคดีนั้นย่อมเป็นเครื่องวัดความคึกคักของสังคมแห่งชาติ และที่ละปะในคานานไทยเราก็มองคึกคักควรจะรอดโลกได้ แต่โลกยังรู้จักเราน้อยเต็มที การเผยแพร่ให้โลกรู้จักเราในคานาน ได้กล่าวแล้วว่าต้องอาศัยภาษาอื่นเป็นสื่อ ที่จริงได้เคยมีผู้ทำวรรณคดีไทยเป็นภาษาต่างประเทศไว้มากแล้ว ทั้งคนไทยและคนฝรั่ง แต่ก็น้อย และทำได้ส่วนมากเป็นร้อยแก้ว เช่นบทละครพูดภาษาอังกฤษ พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เช่นกับเรื่องขุนช้างขุนแผนโดยสังเขปของพระราชมวงค์เธอ กรมหมื่นพิทยาดังกรณ พระเจ้าช้างเผือกของนายปรีดิพนมยงค์ แปลหลักศิลาจารึกของนายเชลล์ แด่นิทานไทยของนายเลอเมเป็นต้น

ส่วนการทำเป็นบทกวีของภาษาอื่นนั้นยังไม่ปรากฏชัดเหมือนบทกวีร้อยแก้วหรือเหมือนการแปลออกเป็นบทกวีของไทย เพราะทำได้ยากกว่า ต้องการความรู้ทั้งทางด้านวรรณคดีและด้านภาษาต่างประเทศอย่างชำนาญ ถ้าทำจนให้แพร่หลายเมื่อใดก็ได้ชื่อว่า ช่วยเผยแผ่เกียรติของวรรณคดีของไทยให้เข้าระดับของโลก และคนไทยปรีมรัชกิจไทย ได้กล่าวถึงบำเพ็ญกิจอันควรสรรเสริญเช่นกล่าวมานี้ สมความประสงค์

ของนักวรรณคดีไทยทั้งหลาย เปรมชัยกำลังมีชื่อเสียงโด่งดังด้วยการสร้างวรรณคดีไทยเป็นภาษาอังกฤษ ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง งานของเปรมชัยในวงวรรณคดีฉบับประจำเดือน พฤษภาคม ๒๔๘๕ ได้กล่าวถึงไว้แล้วในเรื่อง Passing Hours ของเปรมชัยเอง และเล่มที่จะนำมากล่าวต่อไปนี้คือหนังสือ "Siamese Idyll" เป็นบทร้อยกรองภาษาอังกฤษ ซึ่งนักวรรณคดีทั้งไทยและเทศย่อมกระหายที่จะได้ชมงานอันยากยิ่งสำหรับคนไทยน้อย

Siamese Idyll เป็นหนังสือโคลงอังกฤษสั้น ๆ แบ่งออกเป็นสองภาค ภาคหนึ่งชื่อ Siamese Idyll มีโคลงที่เขียนแบบ Idyll ซึ่งเป็นแบบสำหรับเขียนพรรณนาสั้น ๆ เปรมชัยใช้ Idyll พรรณนาภูมิภาพของเมืองไทยไว้ ในบท Siamese Idyll, Bangkok Idyll, the Canal of a Hundred Thousand Sores, The Tropic Night, และ July Sunset เป็นต้น ที่เขียนเป็น Lyric ก็เช่น Litai the Good, Temple Bells และมีโคลงที่ถอดจากบทกวีของไทยเช่น A Woman's Wiles จากขุนช้างขุนแผน Gems of Sri Prat จากโคลงและคำสดุดีพระยาบางบท Lost Love, Love Lost จากนิราศสุพรรณของสุนทรภู่ Pra Ruang's Speech จากพระราชพงศาวดารพระร่วง เขียนเป็นกลอนไม่ม้วนฉด (Blank Verse) และจบภาคนี้ด้วย The Fall of Ayuthaya.

อีกภาคหนึ่งเรียก Miscellaneous Poems เพราะมีโคลงสั้น ๆ ที่เขียนจากความคิดของผู้แต่งเอง หดายนบทหลายรสรวมกันเช่น To Ngamchita เขียนเป็น Sonnet ๑๑ บทนับเป็นบทใหญ่ในเล่ม บทอื่น ๆ เช่น Sirmio, The Sinner's Prayer, A Rose for Ngamchita, To the Memory of Keats ซึ่งเขียนเป็นทำนอง Elegy, The Poet's Heart, The God of Poesy, Peace, Life,

Death, Love, My Mother, My Country, To my Short-sightedness
เป็นต้น และจบภาคนี้ด้วย Six Years.

ภาค Siamese Idyll ในหน้าต้น บทนี้ชื่อ Siamese Idyll นั้น เปรมชัย
ใช้อารมณ์กล่าวถึงภาพเมืองไทยได้อย่างงดงาม ด้วยกลอนเปล่าอันไพเราะด้วยคำ คัด
เสียง (rythm) และการเล่นอักษร (alliteration) ภาพที่เห็นถึงด้านชาวสยาม
อยู่กลางทิวไม้เขียว เป็นภาพวาดขึ้นจากความจริง เพราะเมืองไทยเป็นแดนสงบ เจริญ
อุดมสมบูรณ์ และเป็นเมืองพระค้ำฉา ภาพที่เห็นจึงเป็นภาพที่เหมาะ คู่กับ
ห้องนี้และไม้ฉากกับภาพนี้ของชาติอื่น ๆ เมื่อเรานึกถึงประเทศอื่นเช่น จีน เรา
จะนึกเห็นผืนดินอันแห้งผากแล้งมิได้ หรือเมื่อนึกถึงประเทศญี่ปุ่นจะให้เห็นภาพ
ภูเขาไฟหรือดอกเชอร์ พดถึงอเมริกาจะนึกเห็นแต่คฤหาสน์ในภาพยนตร์ ภาพนี้ของ
เมืองไทยคือทิวไม้เขียวเป็นเครื่องหมายที่มั่นคงแก่ชาติเราอย่างนัก ผู้อ่าน Siamese
Idyll ทั้งที่รู้จักและไม่รู้จักเมืองไทยย่อมจะอดนึกถึงภาพซึ่งเปรมชัยวาดไว้ไม่ได้
เหมือนนึกถึงประเทศสยามคราวใด

Siamese Idyll

By the mangrove swamp and the palm-fringed shore
Stands a white shrine built to Buddha's glory,
With its threefold roof of blue and red-tiles
And gold gables glittering in the sun;
Where gay worshippers gather to worship
The Lord, with open minds and joyful hearts
Filled with freedom's spirit, There, O Siam,
Is thy true soul, and thy high destiny!

ความอุดมสมบูรณ์ ความงดงามของศาสนาในประเทศ
ด้วย และปณิธานของคนไทยอันเต็มไปดวยการแต่งดังชื่อกบฏศักดิ์สิทธิ์ใน
ก็ด้นผ่าน เปรียบเทียบความไพเราะของกวีของชาวสยามของอย่างไฟระในปท Bangkok
Idyll

while pious
Merit-seekers came silently forward,
And reverently poured into the bowls

Humble offerings of rice,-----

Without a spoken word the monks moved on;

For such is the austere law of Buddha,

Blessing him that receives and him that gives.

ความคิดอันสูงในเรื่องตำนานกษัตริย์ของเปรมชัยใน Bangkok
Idyll

Whence the thought: How near to divinity

Is man, and yet, how far!.....

บท The Tropic Night และ Temple Bells ก็เป็นบทแต่งความสูง

ด่งของคนไทย โดยมีธรรมชาติและศาสนาเป็นเครื่องขับกล่อมจิตใจ

กวีย่อมมีสายตาและจิตใจอันละเอียดกว่าสามัญชน

นั้นถึงได้กวีสามัญชนมองไม่เห็นหรือมองเห็นเป็นของธรรมดา

เห็นถึงสามัญได้ ไม่ว่าจะอยู่ในสถานที่แห่งใด

ต้องเพ่งเล็งละเอียด และเกิดอารมณ์อันได้กวีนั้น

และมองเห็นความสูงค่าของกวี

ความชื่นชมจากกวีนั้น

ความงดงามจาก

ของพระมหากษัตริย์พระองค์หนึ่ง และบท The Fall of Ayuthaya ของพระสันตปาปา
 นักร้องอารมณ์รักอย่างรุนแรงเหมือนเสียงกลองดังที่ขับขานด้วยพิณกลองอย่างซัดเซ
 นึกถึงความอลังการของบทกวีให้คนทั้งหลายต้องร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี
 ราชนิพนธ์ของกรมพระราชวรวงศ์เธอเจ้าฟ้ามงกุฎ และโคลง Patriotism ของ Sir
 Walter Scott, un Nelson, Pitt, Fox, Believe this once, once tried, once tried

ในภาค Miscellaneous Poems จะได้เห็นวิญญาณของ Shakespeare
 แฝงอยู่ใน Sonnet ๓๐ To Nigamchita ของเปรมชัย อันเป็นบทพรรณนาความรักที่
 มืดของามจิต—เป็นหัวใจของหนุ่มน้อยเล่น จากความในบท งานของเปรมชัยดังจริง
 เพราะงามจิตและเพื่องามจิต เปรมชัยยังหนุ่มแต่ตั้งเกิดจากความ เปรมชัยหัวใจ
 นิยมความรักแบบอบอุ่นและหวานดั่งจันทร์เยี่ยงหนุ่มสาวดั่งมิใช่ กลับนิยมความรักอัน
 นุ่มนวลแนบเนียนและลึกซึ้งเต็มไปด้วยขมขื่น เยี่ยงผู้เห็นโลกเป็นอนิจจัง (Pessimist)
 มืดความมืดในเรื่องของความรักตามแนวทฤษฎีของโลกคือ Shakespeare
 poverty untold

Time alters not the fervour of true love,
 Though his fell hand wrings changes, griefs and tears.
 But from the hidden days of my heart's core
 Springs that eternal fire God gave to men,
 That, truly kindled, burns for evermore,
 And gives immortal powers to my pen.
 การนิพนธ์ที่มิใช่เพียงแต่ความจริงได้ชวนคิดและชวนฝัน

What bond of faith that gods would take from men
 Saver that which comes from true and single love

ปรัชญาของชีวิตอันเป็นคติของพุทธศาสนา

Since all that lives must die, so shall we die;

And yield up to the flames our bodie's earth;

Nor can we stern mortality defy,

Nor keep those things where of we hold most worth —

แต่ในเรื่องของความรัก โศกของเปรมชัยมักกล่าวถึงแต่ความหวังที่จะได้พบรักแท้จนไม่มองถึงด้วยชีวิตนิรันดร์ (eternal) มากกว่ารักอย่างมนุษย์ (mortal) ช่วงเวลาแตกดับ ดังในโคลงรักบทอื่นๆ เช่น A Rose for Ngamchita, I Shall Always Need You, Six years และ ใน Lines Written in a Boat

Thus pleasantly on love's stream float we on our way,

Until the last haven is reached, where lights burn bright;

There where is found an end to life's long-drawn-out night,

We shall live ever in the splendour of God's day.

ความคิดของเปรมชัยเห็นว่า โลกสวยงามแต่มีจุดมนุษย์พากันทำลายความงามของโลกด้วยศีลธรรมอันเสื่อม โลกนี้จึงเศร้าและชีวิตก็เป็นดังหยดน้ำจืดจาง Life, On a Rose, และ The World and the Heart of Man ซึ่งกล่าวว่

Yes! O world! Your glories are vast enough

But cruel is the restless heart of man:

ในบท Rain พรรณนาคุณของฝนที่บันดาลความชุ่มชื้นให้แก่มืดแห้งแล้งความเต็มให้แก่มืดว่างเปล่าในโลก แต่ในด้านธรรมพิ้งดังบท Climax ทำนอง

But the world is parched, dirty and empty;

When will God send his beneficent rain?

เปรมรัชต์เกิดตั้งความซึ่งมนุษย์เป็นทุกข์อันทำลายความสงบสุขของโลก
โศกเรื่อง Peace อันมีแนวคิดถึงสันติสุขซึ่งตอนต้น ๆ กระจายคล้ายคลึงกับ Peace
ของ Henry Vaughan นั้น แต่คงให้เห็นถึงสัจอันเบี่ยงไปด้วยศีลธรรม รักความ
สงบและหวังสันติสุขให้เกิดแก่เพื่อนร่วมโลก โศก Upon the Hill ก็ Rain ก็
แม่จันทาทเขียนให้กบเพื่อนร่วมสถานศึกษา Harrow คอบท To John Stanley
Howard Vine กัดฉวนแฉ่งความเบื้อหนายสงคราม ฉนวนจเขียน โศกกาดวง
ความเสื่อมของจิตใจมนุษย์โลก แต่บทตกชงไปโดยอุดมคติของผู้เขียน คือ สันติ
และนิรันดร์ภาพ (peace and eternity)

นักเขียนฝรั่งแต่งว่า "Style, c'est l'homme" ซึ่งมีผู้ตีความหมายได้
สองอย่างคือท่านเองที่เขียนย่อมเป็นของคุณโดยฉเพาะ และท่านเองเขียนย่อมบอก
ถึงผู้เขียน ถ้าจะถือความหมายอันหลัง บท Reason and Truth ย่อมสัจอันดีด้วยรัก
ความจริงและเหตุผลของเปรมรัชต์ แม้จะเป็น โศกตั้งขึ้น แต่ผู้รักความจริงและเหตุผล
น่าจะอ่านหลาย ๆ เทียบดังจะยกมาอีก ๓ บท บทต่อไปคือจะหาอ่านให้จับ

You can shut out the counsels of reason;

You can censor the lines of truth;

But you can do it only a season,

And not permanently, in sooth.

บท A Fair Young Lady on Her Sick Bed Lay และบท My
Country ดนบทนี้ไพเราะด้วยขนานโวหาร (Figures of Similarity) เปรมรัชต์

เปรียบประเทศของตนอันหนึ่งด้วย มีชัยที่ข้าน้ำจระเขยได้เก็บมาขบคิด ทั้ง
ดังเกิดเชิงกวีในโวหารเปรียบ (Metaphor) คือไปนี้

Her beauty, in the smiling serene land;

Her gay attire, nature - rich in colour;

Her jewels, the palaces and temples;

Her glorious voice-----

These things in her I proudly say I love

แต่ความสำคัญขง My Country ชยตรงที่ว่า

But deceit, folly, idleness, and vice,

Greedy, arrogance and insincerity,

Rank hypocrisy and low flattery,

In some of her people, these things I hate.

The Poet's Heart

บท The Poet's Heart เปรียบเปิดหัวใจจริงของกวีไว้ให้เห็นว่า
กวีย่อมเป็นบุคคลที่ออกคำพูดที่ต่างหากจากสามัญชน ขารมณ์ของกวีนั้น "Quick
changing moods unseen in normal man" นี่คือารมณ์เร้าใจของกวีบท The
God of Poesy ซึ่งกลัศบของบทประพันธ์ได้ว่า

Beauty

Is the essence of poesy,

Is its being and is its soul,

Is its beginning and its whole.

ดังนั้น ----- poets who write odd odes

To steam-rollers and concrete roads

And fill their verse with surrealism,

Marx, and decadent femininism?"

"They are false prophets!" cried the god,

บท Modern English Verse นั้น เปรมชัยเขียนเข้าโคลงสมัยใหม่ ซึ่งฝรั่งกำลังนิยมเล่นกันในอังกฤษและอเมริกา ไม่รู้ว่าเป็นโคลงได้อย่างไร เพราะรูปแบบหรือสัมผัสก็ไม่นิยม จึงไม่ทราบว่าเพราะตรงไหน และดูเหมือนในเมืองไทยก็ได้มีผู้พยายามทำอยู่บ้างแล้ว

โคลงถึงระดับขั้นน้อยในหนังสือ Siamese Idyll นี้ แสดงว่าเปรมชัยเป็นกวีผู้สามารถเขียนโคลงอังกฤษได้ทุกประเภท และทุกแบบ แม้โคลงที่เขียนไว้จะเป็นโคลงสั้น ๆ และจำนวนยังไม่มากถึงเป็นงานใหญ่ก็จริง แต่ชี้ให้เห็นแล้วว่า เปรมชัยกำลังจะทำงานใหญ่ สำคัญ และนำความรุ่งเรืองยิ่งสุดในกาลต่อไป จากโคลงสั้น ๆ เหล่านี้ ผู้อ่านจะสังเกตเห็นได้ว่า เปรมชัยหาใช้กวีสำนวนไม่ และก็ไม่ใช้กวีที่นิยมเขียนเพลงขับ (Lyric) กอดอนรักอันหวานเจือ เช่น Robert Burns หรือเจ้าฟ้าจรรยาภิเศก ไม่รู้มีร่อนอย่าง Byron หรืออันหวานแพรวพราวด้วยภาษาคอกไม้ (Flowery Language) เช่น Tagore หรือ Lamatine เปรมชัยเป็นกวีแบบ Romanticist แม้ในเล่มนี้จะยังไม่แสดงเชิงผักไม้ในธรรมชาติมากเช่น กาลิทัสหรือ Wordsworth แนวของเปรมชัยมุ่งไปทางของกวีเอกผู้รู้จักธรรมชาติมนุษย์ หนักด้วยอุดมคติ (Idealistic) คือ ทางของ Shakespeare ดันทรภู่ มักแฝงปรัชญาทางศาสนาไว้ในโคลงเหมือน Milton ดังโคลง To the Memory of Keats และ To John Stanley Howard Vine นั้น มีเค้าความคิดเหมือน

Elegy on Lycidas ของ John Milton และโดยจะเพราบท Mist และ On my short-Sightedness. ดังบทหนึ่งแนวความคิดอันเดียวกับ On His Blindness และ Light. ซึ่ง Milton เขียนเมื่อตาบอดแล้ว คงจะยกมาเทียบต่อไป

“On My short-sightedness” ของ เปรมรับ

So do not pity me
For my short-sighted eyes;
They see an unknown world
Of wonder and surprise.

“Light” ของ John Milton

So much the rather thou Celestial light
Shine inward, and the mind through all her powers
Irradiate, there plant eyes, all mist from thence
Purge and disperse, that I may see and tell
Of things invisible to mortal sight.

กฤษณจินต .ธ

วรวรรณคดี

อ่านวรวรรณคดี วรวรรณคดี ออกเดือนละ ๑ เล่ม ทุกเดือน

ส่งชื่อได้ที่

๑๗๒

ซอยพญาณรงค์

ถนนเพชรบุรี

หน้าตลาด

ผลของการประจักษ์อเนก

Elegy on Lycidas and the Mist On my short-sightedness. ดั่งบทประจักษ์อเนก On His Blindness

บทประจักษ์อเนก "ดวงวรรณคดี" ได้พิจารณาตัดสินในบทประจักษ์ที่มีลักษณะ

ใจตั้งเข้ามาประจักษ์ในแผนที่ร้อยแก้วแต่เริ่มต้นลงด้วยคำว่า "โอ" "เมื่อง

พระ" ของ อ. ดันติเวชกุล เป็นเรื่องที่อยู่ในเกณฑ์ของวรรณคดีที่ได้รับรางวัล

คดี "๑" ตามกติกาที่ได้ประกาศไว้ และเรื่อง "นิพนธ์" ของนิพนธ์ เป็น

ฉบับที่ควรได้รับความชมเชยซึ่งจะได้ลงพิมพ์ในหนังสือ "วรรณคดี" ของนิพนธ์

ที่ได้ตั้งเรื่องเข้ามาประกวดกัน "ดวงวรรณคดี" ของนิพนธ์ก็ได้เป็นคดี

เชิญชวนให้เข้าประกวดใหม่ในโอกาสหน้า เรื่องที่ชนะการประกวดได้ลงพิมพ์

นิตยสารแล้ว. Do much the rather thou celestial light

Shine inward, and the mind through all her powers

It is the plant eyes, all mist from thence

Purge and disperse, that I may see and tell

Of things invisible to mortal sight.

เมื่องพระ

อ. ดันติเวชกุล

หลังจากที่สงครามเอเชียได้ระเบิดขึ้นไม่นานนัก

หนวด ฉันได้มีโอกาสดำเนินไปทางบ้านโป่งโดยทางรถไฟ

ตรงข้ามกับชายฝั่งแม่น้ำของแม่น้ำเจ้าพระยา

นัก แก้วฉันเคยจะถามคุณลุงว่า "นี่เป็นหนวดกับพี่หนวด" แก้ว

พูดด้วยกมลอันชอกช้ำทำปากงันๆ ฉันตอบขอเธอไปตามเรื่อง พอดีรถไฟลด

แห้วพ้อหนุ่มก็แต่จะบอกแต่เดื่อผอมผอมให้ไปลงเขาไปเมื่อยกระเทียมแดง แห้วพ้อหนุ่มก็
 ลงคือนั่งดูใจคนคนคนนอกไม่ถูกใจคนอยากกระดกความดังหนึ่งผอมผอมในสวนดกของ
 หัวใจของชาวไทยทุกคน ไม่เลือกกว่ากระดกกระดกนงนพหรือจะยากจนดกเพียงใด...
 คดความกรณาปราวณ...
 กอนักแหวกคนนางไปยังลงภาครดกกันคนเขา...
 ใจพ้อหนุ่มอย่างคนดกไปโดยยอกสถานโดยกกระดกนงนพโดย...
 ทนคนผอมผอมอีกคด
 ทนซึ่งพ้อจะให้ความชอบแก่คนใด...
 ฝนไหลก็ยังไม่คายทศวรรษออกมาบอกคนไม่ใคร่องให้เพราะดังดังระเดยทุกแดดคน
 คดเตงนพหรือคน...
 ทุกคนเห็นคดคดคด...
 “อันความกรณาปราวณ...
 ขึ้นใจจากปากฟ้าด้วยดีเตนดิน...
 ราชเจ้าได้ทรงแปลเป็นภาษาไทย...
 ใครบังคับ และเหมือนฝันที่หลุดจากฟ้า....
 เมื่อนึกถึงเรื่องนี้คราใดหัวใจของผมน้องใดเท่นึก...
 จะภูมิใจเท่าที่ฝันได้เกิดมาเป็นคนไทย.... ในเมืองพระ...

ในวงวรรณคดี

บทกวีในสมัยอยุธยา " นวนิยาย " และ " เรื่องสั้น "

เพื่อสนองความต้องการของท่านผู้อ่านและผู้เอื้อเฟื้ออดทน " วงวรรณคดี " " วงวรรณคดี " ระบบประจำเดือนมกราคมจนถึงเดือนธันวาคมของปีนี้ ได้เริ่มเรื่องชนิดค่อนข้างยาวขึ้นแทนเรื่องสั้น ๆ และจะได้พยายามนำเรื่องยาวอื่น ๆ มาลงอีกต่อไปในโอกาสอัน

สมควร
โดยเหตุ " วงวรรณคดี " ระบบนอกในเดือนมกราคมเป็นเดือนสำคัญเดือนหนึ่งในประวัติของชาติ จึงได้นำเรื่อง " บุคคลสำคัญใน ๒๔ มิถุนายน ๒๔๖๕ " ของหม่อมราชวงศ์ ถิ่นนชาติ สวัสดิ์กุล มาลงไว้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสนับสนุนการเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดังที่นายปรีดิพนมมัย และ พระยามานวราชเสวี ได้กล่าวไว้คือสถานแห่งชาติ ในวันอาทิตย์ที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๖๕ ซึ่งตรงกับวันพระราชทานธงชาติไทย เดิมทีธงชาติไทยได้ประดิษฐ์ขึ้นโดยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นพระมหากษัตริย์สยามโบราณชาติโดยราชประเพณีนั้นเป็นการสมควรอย่างยิ่ง

เรื่องการวินิจฉัยเมืองโบราณ — ไซยา ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร เป็นความเรียงสำคัญสำหรับนักประวัติศาสตร์และโบราณคดี เรื่อง " วงวรรณคดี " ยังมีอยู่อีกมาก ในฉบับต่อไปจะนำเรื่อง " วิจารณ์การปกครอง " ของหม่อมราชวงศ์ถนัดดาอันเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเมืองโบราณ

ดัมภ์ บราวาศ์ ราชบัณฑิต ได้เคยเขียน "ร้อยกรองช่วยประกอบ
ความรู้" มาช่วย "วงวรรณคดี" ทั้งที่เขียนกล่าวไว้ว่าหนักแต่ทางแร่ ๆ หิน ๆ
ก็เหมือนเรื่องที่น่าอ่านอยู่ไม่น้อย เพราะเรื่องนี้มีเป็นแร่หรือหินเลย

กวดมภ์ของ ประภาพร คงจะทำให้ท่านได้ความรู้เกี่ยวกับ กวดมภ์
อยู่บ้าง เพราะ ประภาพร ได้เรียงลำดับเรื่องและอธิบายถึงลักษณะของกวดมภ์
เทียบ "กวด" ได้อย่างแจ่มแจ้งและชัดเจน

ในบทกวีประจำเล่มนี้พจนานุกรมได้เขียน "บัญญัติกวีนิพนธ์" สุนทรเปริย
เทียบ มาด กับ วงวรรณคดี อย่างงดงาม และเป็นบทกวีที่แปลกบทหนึ่ง คนไทย
ที่เขียนโคลงกลอนของกวีไทย ๆ นานาโดยยาก "เปรมชัย คนไทยชนกของกวีไทย
ผู้รักกวีของไทย" Sonnet แก่ วงวรรณคดี ทลายบท "วงวรรณคดี"
ได้ขอให้ ส. ญอชญา ถอดเทียบเป็นภาษาไทยได้ ๒ บท คือ บทที่ ๓ และบทที่ ๘
Sonnet นี้ เปรมชัย ได้ชื่อว่า "แกมมาจิด" และถาพานพอลในปากของ
"เปรมชัย" ถาพานจะหาอ่านได้จากเรื่อง Siamese Idyll ซึ่ง "วงวรรณคดี"
ได้วิจารณ์ไว้ในฉบับนี้ด้วยแล้ว

ดัมภ์ดีในคำประพันธ์ ของ "มณฑล" เป็นเรื่องให้ความรู้ทาง
วงวรรณคดีโดยตรง นักภาษาศาสตร์จะชอบการม้วน ๆ ของนักเขียน

ในแผนกวิจารณ์หนังสือเล่มนี้ "รัตนาวดี" ของ "ศิษย์มาด" ซึ่ง เจอ
ดัมภ์ ได้ดรรชนีด้วยถ้อยคำด้านความหมาย รัตนาวดี ฉบับนี้ดัมภ์ถูกเป็นหนังสือ
ดัมภ์เล่มหนึ่งที่ยกย่องกันมากในวงวรรณคดีดัมภ์ A. Bricdale Keith, D. CL.
D. Litt. ได้วิจารณ์ไว้ใน "The Sanskrit Drama" ได้อย่างละเอียด

หนังสือภาษาไทยของกวี "วงวรรณคดี" เล่มนี้วิจารณ์สำหรับเล่มนี้ คือ

มิถุนายน ๒๔๘๘

๖๗

Siamese Idyll ผู้วิจารณ์ คือ สมโรจน์ สวัสดิ์กุล ณ อยุธยา คุณค่าของ
Siamese Idyll มีอยู่เพียงไร ท่านจะอ่านได้จากบทวิจารณ์ การวิจารณ์บทกวี
เรื่องนั้นว่าน่าอ่านอย่างยิ่ง

ในภาคประกวดร้อยแก้วซึ่งต้องเลื่อนมานานได้นำเรื่องที่ชนะการประกวดมา
ลงด้วยแล้ว “วงวรรณคดี” ขอขอบคุณท่านที่เอื้อเฟื้อส่งเรื่องมาประกวดโดยทัก
และหวังว่าคงจะมาร่วมการประกวดซึ่งจะได้จัดให้มีในคราวต่อไปอีกด้วย.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน บรรณาธิการ

รศ. รศ. พันธุ์ทิพย์ นฤมิตรอนันต์ ๑๐ มิถุนายน ๒๔๘๘

อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ถ้าท่านชอบ “วงวรรณคดี” ในภาษาไทย
เชิญท่านอ่าน STANDARD ในภาษาอังกฤษ

เพราะเป็นหนังสือรสเดียวกัน

อ่าน “วงวรรณคดี” ทุกเดือน

อ่าน STANDARD ทุกวันเสาร์

บอกรับได้ที่ ๗๗ ถนนพระราม ๕ โทร. ๒๑๓๗๘

ในพระนคร เดือนละ ๗๕ บาท ๖ เดือน ๔๐๐ บาท

ต่างจังหวัด เดือนละ ๘๐ บาท ๖ เดือน ๔๐๐ บาท

ต่างประเทศ ตกลงพิเศษกับผู้จัดการ

ฉบับแรกออก ๘ มิถุนายน ๒๔๘๘

ออกคนเดือนกรกฎาคม

โลหะปราสาท - วัดราชคฤห์

เรื่องจากสมุติพล หม่อมเจ้าหญิง พูนพิสมัย ดิศกุล

และวิจารณ์หนังสือ

บทกวีในกวี "จิตตภาล" ของหม่อมเจ้าหญิง

พระนคร เจ้าชายองค์ที่ ๓๗๗ ขอยพยานาค ถนน
เพ็ชรบุรี พระนคร ทางหลวงออกถึงเขตไปรษณีย์พรมกบดั่ง (คำดังต่างหาก) ใน
พระนคร เจ้าชายองค์ที่ ๓๗๗ ขอยพยานาค ถนน

อ่านวังวรรณคดีทุกๆเดือน

๒๒๑๗ นพมณีน ๒๒๑๗ นพมณีน

วงวรรณคดี ฉบับเดือน สิงหาคม

มีเรื่อง

โลหปราสาทรัตนคัตา ของ สมเด็จพระเจ้าตากสิน

นิพนธ์ของ ศิวะศรียานนท์

เจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดิน ของ อิศระกานนท์

ชนไฟ — ผู้แพ้รัก ของ สรรค์วรรณคดี

ของขวัญวรรณคดี การประกวด และวิจารณ์หนังสือ

เครื่องสำอางของ "พวงเล็ก"

แป้งผัดหน้า
เบย์รัมครีนิน
แป้งน้ำ
เกสสันซึ่งครีม
แวนนิลซึ่งครีม
แอสตินเป็นโลชั่น
รูชทาแก้ม
ชาส์ฟัน คาโบแอลซ์

มีจำหน่ายแล้ว ที่ร้านแสงทั่วไป ขอ

รับรองคุณภาพคงเดิมทุกอย่าง

อร วิมล

หน้าวัดราชบพิธ, เมืองนคร โทร. 22580

